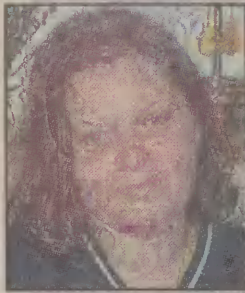

Rejsy

Dziś magazyn „Rejsy” a w nim m.in. • Oskarżona vilcacora; • Gdańska wyspa dostatku; • Krzaklewscy w rytmie walca; • Vondrackova tęskni do Sopotu; • Rozmowa z Michałem Kamińskim o korupcji; • Wybacz bliźniemu przed kamerą; • Smutna kariera syna „Nikosia”; • Hybryda Citroena w autosalonie oraz jak co tydzień horoskop i krzyżówka.

Sztum

Opowiada Magda Murawska.

Od studniówki nie byłam u fryzjera, aby wraz ze ścinanymi włosami nie skrócić rozumu. Koleżanki zbesztaly mnie, gdy na studniówce zdjęłam buty.

str. 2

Powięśle

Malborska Agroma zajmuje się sprzedażą maszyn rolniczych. Można tu kupić niemal wszystkie maszyny potrzebne w gospodarstwie oraz oprządkowanie.

str. 5

Uśnice

Jedni pięknie śpiewają, inni są znakomitymi sportowcami, jeszcze inni wyczarowują rękami prześliczne rzeczy - mówi Aleksander Podobajew.

str. 6

Powięśle

Gimnazjum było dla nas bastionem polskości, już za płotem zaczynał się wrogi teren - wspomina Dumański. - Ograniczono nam swobodę poruszania się po mieście.

str. 7

Sztum

Cieszymy się z postawy naszych piłkarzy - mówi kierownik klubu Olimpij, Zygmunt Kopczyński. W poprzedniej rundzie nie szczęściło nam się zbytnio.

str. 12

NASZ TYGODNIK NOWY

POWIŚLE SZTUM Dzierżgoń

piątek
5 maja 2000 r.
nr 18/305

Dziennik Bałtycki

MIKOŁAJKI POMORSKIE • RYJEW • STARY TARG • STARY DZIERŻGON

Postolinianie nie rezygnują

DOMAGAJĄ SIĘ REFERENDUM

- Zajęcia będą się teraz odbywały bez zakłóceń - mówi dyrektor Szkoły Podstawowej w Postolinie, Dariusz Szewczak.

Fot. Anna Sztym

Mieszkańcy Postolina nie ustają w staraniach o utrzymanie szkoły podstawowej w swojej wsi. Zapowiadają zorganizowanie gminnego referendum w sprawie odwołania Rady Miejskiej.

Uczniowie postolińskiej szkoły chodzą już ponownie na zajęcia lekcyjne. Przed świętami wielkanocnymi, przez trzy dni rodzice na znak protestu nie posyłali dzieci do szkoły. Sami pełnili dyżury w budynku placówki i wpuszczali do środka tylko nauczycieli oraz pracowników obsługi.

Protest mieszkańców Postolina rozpoczął się już wcześniej, od pikiety przed sztumskim Urzędem Miejskim w dniu, kiedy radni podejmowali uchwałę o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Postolinie. Postolinianie przynieśli wtedy trumnę, która miała symbolizować szkołę w ich miejscowości. Wznosili też okrzyki: „Szkołę kochamy i jej nie oddamy”, „Łatwy grosz znajdują - szkołę likwidują”, „Radni - bezradni”.

Na budynku Szkoły Podstawowej w Postolinie od ponad dwóch miesięcy powiewają czarne flagi. Na płocie wiszą transparenty, na których wypisane są, wznoszone wcześniej przed urzędem, hasła.

Mieszkańcy Postolina już po raz drugi przeżywają próbę likwidacji szkoły w ich wsi. W ubiegłym roku placówkę udało się ocalić. Tym razem będzie trochę trudniej, gdyż radni podjęli już uchwałę o zamiarze likwidacji szkoły.

Kilka tygodni temu postolinianie podjęli desperacką walkę, nie posyłając dzieci do szkoły. - Decyzja o niewysyłaniu dzieci do szkoły zapadła na zebraniu rodziców - mówi członek Komitetu Obrony Szkoły w Postolinie, Zofia Bolek.

- Po świętach dzieci wróciły do szkoły w komplecie - mówi dyrektor Szkoły Podstawowej w Postolinie, Dariusz Szewczak. - Myślę, że zajęcia będą się teraz odbywały bez zakłóceń.

Mieszkańcy wsi są przekonani, że wyrok na szkołę w Postolinie został podpisany. Chcą jednak zrobić wszystko, aby utrzymać szkołę. Zapowiadają, że jeśli decyzja odnośnie szkoły nie zmieni się, to zorganizują referendum o odwołanie Rady Miejskiej.

- Potrzeba nam około tysiąca trzystu podpisów, aby złożyć wniosek o rozpisanie referendum - mówi członek Komitetu Obrony Szkoły, Piotr Steiniger. - W najbliższym czasie złożymy go na ręce burmistrza Sztumu i poinformujemy o nim Wojewódzkiego Komisarza Wyborczego.

Mieszkańcy wsi są przekonani, że referendum to jedyny sposób na uratowanie szkoły.

- Każdy ma prawo korzystać z demokracji - mówi burmistrz Sztumu, Leszek Tabor. - Koszty reform rządu Jerzego Buzka są wysokie. Pogarsza się sytuacja gospodarcza. Ludzie nie wytrzymują, skutków reform, czego przykładem jest Postolin.

(ŁAJ)

Mikołajki Pomorskie

Będą wybory

Po gminach: Dzierżgoń i Stary Targ wybory uzupełniające odbędą się w gminie Mikołajki Pomorskie. Tamtejsi radni podjęli uchwałę o wygaśnięciu mandatu radnego Zdzisława Klimpla.

Zdzisław Klimpel objął stanowisko dyrektora w Zakładzie Gospodarki Komunalnej, który jest przedsiębiorstwem budżetowym gminy. W związku z nową posadą złożył rezygnację z funkcji radnego. Ustawa o samorządzie terytorialnym zabrania bowiem łączenia mandatu radnego z pracą na kierowniczych stanowiskach jednostek podległych urzędowi gminy. Zdzisław Klimpel przejął kierowanie Zakładem Gospodarki Komunalnej po odwołaniu z tego stanowiska poprzedniego dyrektora, Andrzeja Kozika.

Rezygnacja Z. Klimpla oznacza wolny mandat radnego, a to z kolei oznacza konieczność przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Rady Gminy w Mikołajkach Pomorskich.

Wybory uzupełniające powinny odbyć się w ciągu trzech miesięcy od podjęcia przez radnych uchwały o wygaśnięciu mandatu. Jeśli o mandat radnego walczyć będzie tylko jeden kandydat, wybory nie będą potrzebne. Kandydat zostanie radnym bez konieczności przeprowadzania wyborów.

(ŁAJ)

Dzierżgoń

Kanalizacja pod kontrolą

Przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Dzierżgoniu wspólnie ze strażnikami miejskimi rozpoczęli kontrolę posesji pod kątem składowania i wywozu nieczystości stałych.

Większość mieszkańców korzysta z usług Zakładu Budżetowego Administracji Domów Mieszkalnych - mówi burmistrz Dzierżgonia, Kazimierz Szewczun. - Dzieci osób we własnym zakresie przywozi nieczystości na składowisko odpadów.

Ponadto, skontrolowano też część posesji w związku z podłączeniami do kolektorów sanitarnych. Dwa lata temu, dzierżgońscy radni podjęli uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. W uchwale jest zapis odnośnie podłączeń do kolektorów sanitarnych, znajdujących się w odległości 100 metrów od posesji.

W wyniku kontroli realizacji uchwały wydano 48 decyzji o podłączeniu posesji do kanalizacji. Nie wszyscy mieszkańcy jednak podporządkowali się tym decyzjom. Z ponad trzydziestu podłączeń, które miały zostać ukończone jeszcze w ubiegłym roku, zrealizowano 70 proc.

(ŁAJ)

■ W SKRÓCIE

■ Mieszkania

dla najbiedniejszych

Zarząd Miejski Dzierżonia chce zaproponować radnym opracowanie koncepcji budowy mieszkań socjalnych.

- W naszej gminie na mieszkania o obniżonym standardzie czeka około 20 rodzin - mówi burmistrz Dzierżonia, Kazimierz Szewczun. - Mam nadzieję, że dzięki odzyskiwanym lokalom, jeszcze w tym roku uda się przekazać mieszkania przynajmniej 10 rodzinom.

W gminie Dzierżon nie ma praktycznie lokali, które można by zaadaptować na mieszkania socjalne, dlatego samorząd chce wybudować specjalne budynki.

- Mamy już wyroki eksmisyjne - dodaje burmistrz. - Ze względów humanitarnych nie będziemy wyrzucać ludzi na bruk. Musimy więc wybudować mieszkania, do których będziemy mogli przekwaterowywać rodziny nieplacące za zajmowane lokale. Na wykonanie wyroków eksmisyjnych w gminie Dzierżon czekają trzy rodziny. Samorząd będzie starał się przekwaterować je do lokali o niższym standardzie.

■ Oświatowe problemy

W maju odbędzie się posiedzenie komisji przy Fundacji Polsko-Niemieckiej, która zadecyduje o przyznaniu gminie Dzierżon środków na budowę nowego budynku dla potrzeb liceum ogólnokształcącego.

W ubiegłym roku Dzierżoński samorząd podjął decyzję o wybudowaniu na potrzeby liceum nowego budynku. Gmina przeznaczyła 80 tysięcy zł na wykonanie dokumentacji budowy. Środki na ten cel obiecała przekazać również Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, która od lat pomaga gminie również w dożywianiu dzieci z innych dzierżońskich szkół.

- Nie wiemy jeszcze, jakie środki fundacja zechce nam przekazać - mówi burmistrz Dzierżonia, Kazimierz Szewczun. - Jeśli uda się pozyskać stamtąd jakieś pieniądze, od razu przystąpimy do budowy.

■ Drogi będą lepsze

W ubiegłym roku gminie Stary Targ przybyło 6 km wyremontowanych dróg. W tym roku również Wojewódzki Zarząd Dróg przeprowadzi liczne remonty.

- Naprawione zostaną nawierzchnie dróg na newralgicznych trasach - mówi Waldeemar Gutjar, wójt gminy Stary Targ. - Remonty obejmą następujące odcinki: Ramoty - Kościelec - Tropy Sztumskie - Kalwa, Pietrzwald - Bukowo, Grzymały - Szropy, Jurkowice - Szropy, Stary Targ - Kalwa, Ramoty - Waplewo - Tulice oraz droga z Dąbrówki Malborskiej w kierunku Sztumu i odcinek drogi od lasu za Waplewem do centrum wsi. Część tych prac zostanie zlecona pracownikom starotarskiej firmy StarRol.

■ O Złote Usta

Sztumski hufiec Związku Harcerstwa Polskiego wraz ze Sztumskim Centrum Kultury przygotował kolejną edycję konkursu recytatorskiego O Złote Usta.

W konkursie wzięli udział uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów.

- Jestem zasmucony niskim poziomem przygotowania uczestników konkursu oraz ich niewielką liczbą - mówi członek jury, Jerzy Wesołowski. - Mam nadzieję, że przyszłoroczna edycja konkursu wypadnie lepiej.

W kategorii klas I-III „Złote usta” otrzymała uczennica Zespołu Szkół w Gościszewie, Klaudia Suliborska. W kategorii klas IV-VI nagrodę otrzymała Marta Szewczak, uczennica Szkoły Podstawowej nr 1.

- Nie przyznaliśmy pierwszej nagrody w najstarszej grupie uczestników - mówi J. Wesołowski. - Mieliśmy kłopoty z ocenieniem i w drodze kompromisu nie przyznaliśmy „Złotych ust”.

Najlepsi recytatorzy otrzymali pamiątkowe dyplomy, książki oraz statuetki brązowych, srebrnych i złotych ust.

(ŁAJ, KM, ABS)

Rozmowa tygodnia

Nie znam sposobu na stres

Rozmowa z **Magaleną Murawską, maturzystką Liceum Ogólnokształcącego w Sztumie.**

- Jak wygląda plan zajęć maturzysty?

- Wstaję rano, aby nie zmarnować ani minuty dnia. Zanim przyjdzie mi ochota na zakupy czy wędrówki po mieście, siadam przy biurku i rozkładam zeszyty. Staram się nie rozpraszać uwagi i od razu zabieram się do nauki. Zajmuje mi to większą część dnia. Nie przesadzam jednak i nie panikuję. Po prostu uzupełniam luki w wiadomościach.

- Co cię mobilizuje do tak wyętej pracy?

- Ciągłe powtarzam sobie zasłyszane kiedyś słowa Sokratesa: „Wiem, że nic nie wiem”. Uczę się więc, aby wiedzieć. Poza tym, marzę o pójściu na studia. Nie chciałabym też zawieść moich najbliższych, którzy włożyli wiele wysiłku w moje wykształcenie oraz nauczycieli poświęcających nam wolny czas. Byłoby mi wstyd, gdyby okazało się, że zmarnowałam szansę.

- Z jakich przedmiotów będziesz składała egzamin?

- Obowiązkowo z języka polskiego. Jako przedmioty dodatkowe wybrałam biologię i język angielski.

- Czy uczęszczasz na zajęcia dodatkowe, organizowane dla maturzystów?

- Oczywiście, uczestniczę w lekcjach dokształcających prowadzonych przez nauczycieli. Nieocenioną pomocą służy nam nauczycielka języka polskiego, Leoka-

dia Ćwirko-Zielińska. Specjalnie dla nas poświęca swój wolny czas i wyjaśnia zawiloci gramatyki czy literatury. Nauczyciele starają się maksymalnie ułatwić nam samokształcenie i ukierunkowują naszą edukację. Po takich zajęciach czujemy się pewniej, kiedy powtarzamy i utrwalamy zdobyte wiadomości. Jest to poświęcenie ze strony naszych nauczycieli, więc nie można im przy okazji nie podziękować za wyrozumiałość i wielkie serce dla nas.

- Czy znasz przesady towarzyszące maturze?

- Chyba każdy maturzysta je zna. Może nie jest to najmądrzejsze, ale wierzę w te zabobony. Od studniówki nie byłam u fryzjera, aby wraz ze ścinanymi włosami nie skrócić rozumu. Koleżanki nakrzyżały na mnie, kiedy podczas balu studniówkowego zdjęłam buty. To podobno przynosi pecha na egzaminach. No i obowiązkowo na egzaminie założyć czerwoną bieliznę, którą miałam na sobie podczas studniówki. Nie można zapomnieć o talizmanie na szczęście. Ja mam małego, pluszowego kondora, który od dawna wspomaga mnie w trudnych chwilach.

- Co czujesz na kilka dni przed tym najważniejszym egzaminem?

- Jestem niespokojna. Boję się o ostateczne wyniki matur. Nie mamy nawet żadnych przypuszczeń, czego można się spodziewać podczas egzaminu. Reforma w oświacie wprowadziła trochę zamieszania, a zara-

Magdalena Murawska

Fot. Anna Sztym

zem niepokoju. Skończyły się „gieldy tematów”. Najgorsze jest jednak to, że nie znam żadnego sposobu na pozbycie się stresu. Mam pełną świadomość, że pod wpływem silnego zdenerwowania mogę zapomnieć o tym, czego się nauczyłam. I to denerwuje mnie jeszcze bardziej. Chciałabym, aby było już po wszystkim. Dopiero wtedy mogłabym odpocząć.

- Czy masz już plany wakacyjne?

- Nie robiłam żadnych planów, bowiem tegoroczne wakacje upłyną raczej na przygotowywaniu się do egzaminów wstępnych na studia lub, czego wolałabym nie przechodzić, do egzaminu poprawkowego z matury.

- Czego życzylibyś sobie tuż przed maturą?

- Przede wszystkim pomyślnego zakończenia egzaminów dla wszystkich maturzystów. Poza tym chciałabym pozbyć się tego olbrzymiego stresu związanego z maturą. Nikt jednak nie na to skutecznej recepty.

(ABS)

■ KRONIKA POLICYJNA

■ Udaremnili kradzież

SZTUMSKIE POLE (gm. Sztum). Sztumscy policjanci udaremnili kradzież znacznej ilości napowietrznego kabla telefonicznego. Na gorącym uczynku zatrzymano dwóch mężczyzn, którzy odcinali kabel.

Policjanci wykazali się sprytem, minęli samochodem złodziei, zatrzymali auto trochę dalej i pieszo dotarli do sprawców.

Zatrzymani mężczyźni to mieszkańcy Malborka i Białej Góry. Policjanci ujęli ich podczas odcinania kabli od słupa.

Dzięki sprawnie przeprowadzonej akcji policyjnej udało się w całości odzyskać skradzione mienie.

■ Wypadek drogowy

SZTUMSKIE POLE. Kierujący Fiatem Uno uderzył w przydrożne drzewo. Nikt nie odniósł poważniejszych obrażeń. Prawdopodobną przyczyną wypadku była brawurowa jazda.

■ Spłonął Fiat

KEPINO. Spłonął Fiat 126 p stojący na drodze gruntowej w Kępinie, koło Sztumu. Policja prowadzi dochodzenie w sprawie wyjaśnienia przyczyn zapalenia się auta.

(ABS)

Elbląg

Aeroklub zaprasza

Aeroklub Elbląski organizuje szkolenia lotnicze dla amatorów szybownictwa i skoków spadochronowych.

Trwa nabór do uruchomienia kursu szybowcowego do trzeciej klasy pilota szybowcowego i kursu szybowcowego zapoznawczego - od 15 do 20 lotów z instruktorem.

Otwarty będzie także kurs spadochronowy w dwóch kategoriach: zapoznawczy - od 1 do 3 skoków, podstawowy - do trzeciej klasy skoczka spadochronowego (około 25 skoków).

Szczegółowe informacje o terminach i kosztach szkoleń można uzyskać bezpośrednio w Aeroklubie Elbląskim osobiście lub telefonicznie pod numerami: 2334410, 0 602361234, 0 601638917.

Adres aeroklubu: Lotnisko elbląskie.

(ABS)

Ryjewo

Nowe usługi medyczne

Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Ryjewie od 10 kwietnia bieżącego roku zapewnia swoim pacjentom opiekę neurologiczną i ginekologiczną. Aby poprawić warunki pracy nowych lekarzy, w ryjewskim ośrodku zdrowia przeprowadzono remont trzech pomieszczeń. Część NZPOZ w Ryjewie, w skład którego wchodzi między innymi gabinety ginekologiczny i położniczy, użytkują ginekologów. Dwoje ginekologów przyjeżdżających ze Sztumu przyjmuje pacjentki dwa razy w tygodniu. Jeden z tych lekarzy urzęduje w NZPOZ w Ryjewie we wtorki od 8.30 do 11.00, a drugi w środy od 11.00 aż do ostatniej pacjentki.

- Neurolog ze Sztumu przyjmuje chorych w każdy poniedziałek od 15.00 i udziela porad tak długo, jak długo są pacjenci - powiedział lekarz NZPOZ w Ryjewie, Jacek Jakowski.

Lekarze specjaliści w ryjewskim ośrodku zdrowia świadczą usługi medyczne za skierowaniem tylko dla pacjentów z terenu obsługiwane przez tutejszy ośrodek.

(WSZ)

Personalia

Przed pierwszą próbą

Aleksandra Orzechowska jest uczennicą ósmej klasy Szkoły Podstawowej nr 2 w Sztumie. Lubi, jak każda nastolatka, słuchać dobrej muzyki oraz toczyć długie rozmowy z przyjaciółką.

- W najbliższych dniach czeka mnie egzamin testowy, którego wyniki zdecydują o moich dalszych losach - mówi Aleksandra Orzechowska. - Każdą wolną chwilę spędzam z przyjaciółką, Kasią Murawską. Wspólnie uczymy się do testów. Razem jest nam o wiele łatwiej, bo nawzajem możemy sprawdzić swoje wiadomości.

Ola i Kasia nie rozstają się w podręcznikami.

- Korzystamy z wielu dostępnych na rynku wydawniczych książek - mówi Ola. - Najbardziej pomocny jest miesięcznik „Victor”, w któ-

rym drukowane są testy kompetencyjne oraz ciekawostki.

Obie dziewczynki zamierzają kontynuować naukę w sztumskim Zespole Szkół, w klasie o profilu biologiczno-chemicznym.

- To są, jak na razie, plany - mówią Ola i Kasia. - Dopiero po pierwszym lipca dowiemy się, czy zostałyśmy przyjęte do wybranej szkoły.

Osmoklasistki mają przygotowany także plan awaryjny, opracowany na wypadek nieakwalifikowania się do sztumskiego LO.

- Będziemy próbować swoich sił w liceum w Dzierżoniu bądź w ostateczności w Zasadniczej Szkole Zawodowej - mówi przyjaciółka Oli, Kasia. - Martwi nas to, że może zabraknąć dla nas miejsca

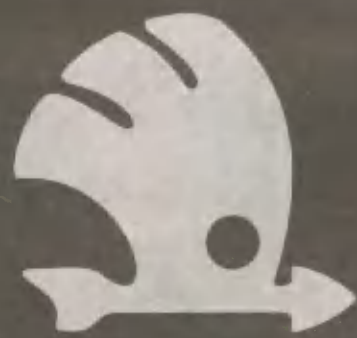

Ola Orzechowska i Kasia Murawska podczas powtarzania materiału na jutrzejszy sprawdzian.

Fot. Anna Sztym

w szkole pomimo osiągniętego limitu punktowego. Gorzej będzie, jeśli rozdziela nas ze sobą, bo my jesteśmy jak dwie papużki nierozłączki.

(ABS)

Plichta – Autoryzowany Dealer Škody
Wejherowo ul. Gdańska 13C, tel. 677 53 91, 672 78 08

S-599/B/1063

OKTAN s.c.

Stacje Paliw

z dostawą do domu
po konkurencyjnej cenie

83-334 Miechucino
tel. (058) 684-51-21
84-220 Strzebielino
tel. (058) 676 24 84
(058) 676 24 85
76-241 Nowa Dąbrowa
tel. (059) 811-34-78
tel. (059) 811-34-57

wymieniasz okna?

**wokół
DOMU**
zawsze we wtorek

Biura Reklamy
Gdańsk, Targ Drzewny 9/11,
tel. (058) 300-32-60, fax 300-32-66;
Gdynia, ul. Starowiejska 17/6,
tel. (058) 661-43-14, 620-78-40, fax 661-43-06;
Elbląg, ul. Rybacka 35,
tel. (055) 236-10-50, 236-12-10, fax 235-27-77;
Słupsk, ul. Filmowa 3d,
tel. (059) 840-32-40, fax 842-26-80;

DAEWOO

Majowa Promocja
SPECJALNE CENY

1099,-

999,-

TELEWIZOR TV21Y1K

Kineskop 21" (55 cm)

TV 21"

- Telegazeta
- Tuner kablowy
- Automatyczne strojenie
- 100 programów
- timer, wyłącznik czasowy
- wyświetlanie funkcji na ekranie
- zabezpieczenie przed dziećmi
- Gniazda RCA i słuchawek z przodu
- Gniazdo EURO

MAGNETOWID Q997K

999,-

- 6 głowic
- Hi Fi NICAM/A2 stereo
- Odtwarzanie S-VHS
- Show View, PDC
- funkcja Shuttle
- Audio dubbing
- Dźwięk przestrzenny Q-sound

1699,-

1499,-

TELEWIZOR TV 25G7K

Kineskop 25" (63 cm)

TV 25"/28"

- Kineskopy BLACK VISION
- Telegazeta 8 stron pamięci
- Stereo NICAM
- Tuner kablowy
- Automatyczne strojenie
- 100 programów
- zegar, timer, wyłącz. czasowy
- polskie menu ekranowe
- zabezpieczenie przed dziećmi
- 2 złącza EURO

TELEWIZOR 28G7K

1699,-

Kineskop 28" (70 cm)

Wiosenna Promocja na pozostałe produkty DAEWOO trwa do 21 czerwca br.

Pytajcie we wszystkich sklepach RTV, a szczególnie w:

BRUSY:

SKLEP RTV, UL. POCZTOWA 21, TEL. 0-52 39-823-44

BYTÓW

SKLEP HERMES, UL. DWORCOWA 8, TEL. 0-59 822-68-82

CZERSK

GS SAMOPOMOC CHŁOPSKA, UL. KOŚCIUSZKI 21,

TEL. 0-52 398-42-32

DZIERŻGON

MALAXIS BIS, UL. 1 MAJA 3, TEL. 0-55 276-25-56

ELBLĄG

ELBIT, UL. BRZOZOWA 20, TEL. 0-55 234-38-87

KARTUZY

ZAREX, UL. GDAŃSKA 8, TEL. 0-58 681-05-87

KWIDZYN

EFEKT, UL. TARGOWA 12, TEL. 0-55 279-33-52

LEBORK

ARTEKS, UL. STAROMIEJSKA 1/2, TEL. 0-59 862-64-64

SKLEP WIELOBRANŻOWY, UL. TARGOWA 53, TEL. 0-59 863-31-06

NOWY DWÓR

KWADRO, PLAC WOLNOŚCI 1, TEL. 0-55 247-28-06

PRĄBUTY

SKLEP RTV, UL. RYNEK 2, TEL. 0-55 278-27-00

PRUSZCZ GDAŃSKI

SKLEP RTV, UL. WOJSKA POLSKIEGO 14, TEL. 0-58 682-36-97

REDA

VIOLA-B, UL. JANA PAWŁA II 4, TEL. 0-58 678-35-32

SIERAKOWICE

SKLEP ADAŚ, UL. KOPERNIKA 11, TEL. 0-58 681-64-82

SKARZEWY

HAMOND, PLAC HALLERA 3, TEL. 0-58 588-06-04

WEJHEROWO

ASCO, UL. 12 MARCA 210 A, TEL. 0-58 672-00-63

KASZUB, OS. KASZUBSKIE 47, TEL. 0-58 672-37-11

WŁADYSŁAWOWO

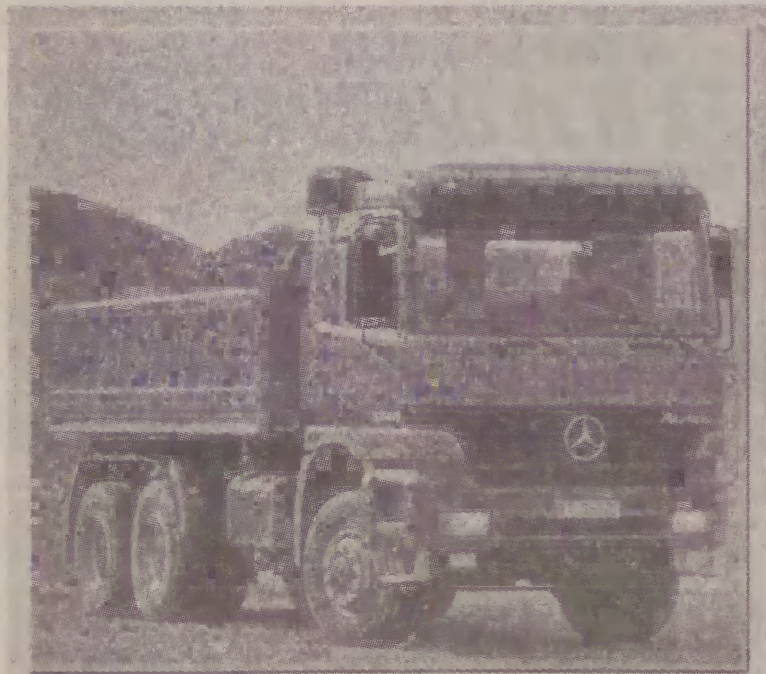
MAX, UL. GEN. HALLERA 7, TEL. 0-58 674-23-80

Dystrybutor hurtowy: PP ZAREX Gdańsk, tel. 342-13-30÷32, fax 342-13-29

Stałe dodatki „Dziennika Bałtyckiego”

Samochód wywrotka Actros 6x6

EUROTRUCK

Dealer i Serwis DaimlerChrysler

Ciężarowe samochody zbudowane Mercedes-Benz Actros i Atego - wywrotki, beton- mieszkarki, samochody skrzyniowe i specjalne. Ich budowa, wyposażenie, niezawodność i niskie koszty obsługi, czynią z nich idealny i niezawodny środek transportu dla firm budowlanych, drogowych i komunalnych. W wyposażeniu między innymi: silniki od 230 KM do 570 KM Euro 2 lub Euro 3, różne konfiguracje napędów: 4X4, 6X4, 6X6, 8X4, 8X6 oraz 8x8, hamulce z systemem ABS, nowy wystrój wnętrza kabiny.

Nasze samochody objęte są pełną 2 letnią gwarancją. Przygotowaliśmy dla Państwa nowe przystępne ceny.

Uzupełnieniem naszej oferty jest atrakcyjne finansowanie Citibank Poland.

Mercedes-Benz
PRZYSZŁOŚĆ MOTORYZACJI

EUROTRUCK - 83-010 Straszyn k. Gdańska, ul. Starogardzka 5
tel. (058) 682 01 48, (058) 682 20 37, 38
fax (058) 682 01 42

Powiśle. Maszyny rolnicze

Za gotówkę i na kredyt

Tak dziś wygląda popularny Ursus.

Fot. Archiwum

Malborska „Agroma” zajmuje się sprzedażą maszyn rolniczych. Można tu kupić niemal wszystkie maszyny potrzebne w gospodarstwie. - Nasza firma - mówi pracownik Agromy, Ewa Frindt - współpracuje z Zakładami Maszyn Rolniczych UNIA w Grudziądzu, największym w kraju producentem pługów i agregatów uprawowych. Rolnicy posiadający ciągniki o mocy od 45 KM mogą u nas nabyć na przykład agregat do upraw przedsięwziętych typu U-7021.

Oferta siewników

Na posiadacza traktora o mocy od 110 KM czeka np. agregat Kompakt. Może on współpracować z różnymi typami siewników, szerokość robocza takiego zestawu sięga 4 m, a prędkość robocza wynosi 7 do 11 km/h. Można tu kupić różnego rodzaju pługi obrotowe, od lekkich 3-skibowych typu IBIS 120 L, do ogromnych 6-skibowych typu IBIS 140 B.

Partnerem handlowym Agromy - kontynuuje pani Frindt - jest też „ROL-MASZ” Kutno, producent siewników zbożowych wyróżnianych złotymi medalami na targach POLAGRA w Poznaniu. Wszystkie siewniki wyposażone są w lejki z tworzyw sztucznych i malowane lakierem wysokiej jakości, co zabez-

piecza przed korozją. Siewnik typu POLONEZ o szerokości 3 m ma zwiększoną wydajność. Posiada, m. in. skrzynię nasienną o dużej pojemności, hydrauliczny przerzutnik znaczników przejazdu, bezpieczną skrzynkę przekładniową prostą w obsłudze i pozwala uzyskać dokładnie żądane dawki wysiewu.

Kolejną, ważną ofertą są, produkowane przez Grupę Kapitałową SIPMA SA

prasy wysokiego zgniotu

uwazane za najpopularniejsze w kraju. W wielu gospodarstwach pracują prasy, które mają za sobą już 20 sezonów. Lubelskie prasy pracują z dużą wydajnością przy małym zapotrzebowaniu na moc: od 30 KW przy prasie typu Z-224\1 do 37 przy typie Z-224\3. Opatentowany przez pracowników SIPMY system wyważania układu korbowo-tłokowego pozwolił wyeliminować szkodliwe dla ciągnika i uciążliwe dla operatora drgania. SIPMA to również producent zgniataczy ziarna typu HEKTOR czy PLUTON i sortowników do owoców i warzyw KASKADA.

Różnorodność maszyn na rynku uniemożliwia firmie posiadanie wszystkich w ciągłej sprzedaży. Są za to bardzo szczegółowe prospekty zawierające dokład-

ne dane techniczne każdej maszyny. Klient po obejrzeniu i zaznajomieniu się z danymi może zamówić maszynę, a Agroma sprowadzi ją w ciągu kilku dni. Rolnicy

mogą liczyć na kredyt

dewizowy; oprocentowanie wynosi 0 proc. Kwota kredytu zależy od zdolności kredytowych kredytobiorcy. Udział własny klienta to minimum 30 proc. ceny detalicznej ciągnika lub maszyny rolniczej. Okres kredytowania trwa 3 lata. Walutą kredytu jest marka niemiecka. Klient otrzymuje kredyt w złotych i spłaca według kursu obowiązującego w banku. Zabezpieczeniem kredytu jest przełączenie na rzecz banku ciągnika lub maszyny, w przypadku ciągnika ubezpieczenie OC i Auto Casco. Bank pobiera prowizję w wysokości 3 proc. od kwoty kredytu.

Malborska Agroma podpisała umowę z firmą SAME DEUTZ FAHR Polska, zajmującą się importem ciągników typu LAMBORGHINI, SAME, DEUTZ. Będą one konkurencyjne do produkowanych w naszym kraju URSUSÓW. Ich moc waha się od 45 KM aż do 270 KM (największy URSUS ma 170 KM). Konkurencyjne też mają być ich ceny.

Wincenty Rogowski

Dla rolników

Porady na maj

Koniec kwietnia i początek maja to od kilku już lat okres pięknej, raczej letniej niż wiosennej pogody. Wszystkie procesy wegetacji nabierają wówczas naglego przyspieszenia i intensyfikacji. Warto o tym pamiętać.

W maju zaczyna się wypas zwierząt. Pamiętajmy o ich stopniowym przyzwyczajaniu do pobierania zielonki. Zaczniemy od 0,5 godz. pierwszego dnia i stopniowo wydłużajmy czas wypasu. Uważać należy koniecznie na plagę muszek występującą w Polsce od kilku lat. Jeśli bydło będzie wypasane blisko zbiorników wodnych, należy kupić w sklepie weterynaryjnym specjalną maść, która uchroni zwierzęta przed skutkami ukąszeń. Z powodu pokąszenia przez owady w ubiegłych latach zanotowano nawet zejścia śmiertelne wśród bydła.

Jeśli dotychczas nie przeprowadziliśmy korekty racji u bydła i owiec, należy to uczynić jeszcze, zanim opuszczą stajnie. W czasie pobytu zwierząt na pastwisku, powinny one otrzymywać dodatki mineralne i witaminowe oraz mieć dostęp do lizawek solnych i wody.

Bardzo szybko rosnąca koniczyna perska może stanowić doskonały dodatek do karmy dla świń. Takim dodatkami mogą być też: lucerna i koniczyna czerwona. Chwasty w zbożach jarych należy zwalczać po ukazaniu się pięciu liści od końca krzewienia. Obserwujmy plantacje roślin strączkowych: w przypadku wystąpienia pierwszych objawów żerowania oprzędzika, trzeba pilnie opryskać plantacje preparatami: Decis, Karate, Fastac lub Owadofos. Jeśli zajdzie potrzeba, powtórzmy zabieg zwalczania chwastów w burakach. Choroby grzybowe w zbożach należy zwalczać od końca krzewienia (gdy występują objawy) do końca kłoszenia roślin.

Maj i kolejne miesiące letnie to czas wzmożonej ochrony drzew i krzewów jagodowych. Jeśli zostały nam środki ochrony z ubiegłego roku, sprawdźmy ich termin przydatności, jak i to, czy przez zimę były przechowywane w odpowiednich warunkach. Jeśli nie mamy pewności co do jakości środka, lepiej nie ryzykować jego użycia. Maj to też najlepszy okres na formowanie koron drzew owocowych metodą przez przycinanie.

(WIR)

Powiśle

Ziemia coraz tańsza

CENY GRUNTÓW ORNYCH

Cena gruntów ogółem

3203 zł

3307 zł

Grunty dobre

4800 zł

4087 zł

Grunty średnie

3150 zł

3226 zł

Grunty słabe

2450 zł

2609 zł

■ Ceny gruntów w III kwartale 1999 roku w woj. pomorskim za 1 ha
□ Ceny gruntów obecnie w woj. pomorskim za 1 ha

Zródło: Główny Urząd Statystyczny, kwiecień 2000 r. (Ag)

W obecnym kwartale cena ziemi według Głównego Urzędu Statystycznego w województwie pomorskim jest najtańsza od grudnia 1997 roku. Zdaniem Mieczysława Ścibka z Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Nowym Dworze Gdańskim, ceny podawane przez GUS nie zawsze mają jednak przełożenie w praktyce.

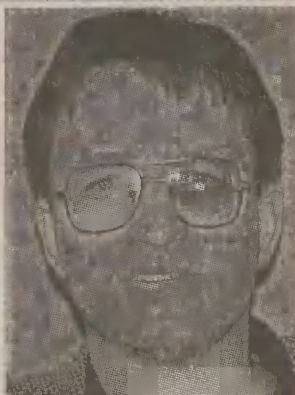
Rolnicy często wyceniają ziemię, nie biorąc pod uwagę wyznaczników Głównego Urzędu Statystycznego. Można się spotkać z cenami znacznie przewyższającymi te podawane przez GUS.

- Najdroższa ziemia jest w pobliżu gospodarstw rolnych - mówi M. Ścibek. - Mimo że ziemia jest tania, to są rejon, gdzie nie można jej kupić, ponieważ nie ma chętnych, którzy chcą ją sprzedać. Najczęściej w otoczeniu wsi o zwartej zabudowie. W takich miejscowościach rolnicy od wielu lat są posiadaczami gruntów położonych w otoczeniu swoich gospodarstw i jest to w pewnym sensie dla nich wygodą. Tam rolnicy chcący kupić grunty w pobliżu swojego gospodarstwa muszą płacić więcej niż przewidują to ceny podawane przez Główny Urząd Statystyczny.

W pozostałych przypadkach ceny ziemi nie dorównują tym podawanym przez GUS.

Na Żuławach najczęściej spotykaną ceną, jaką należy płacić za hektar gruntu najlepszych klas, to około 3 tys. 500 zł.

Niższe ceny występują zazwyczaj w miejscach, gdzie wcześniej istniały Państwowe Gospodarstwa Rolne, a następnie ta ziemia trafiła w ręce rolników. Obniżenie ich wartości powoduje przesyty gruntów znajdujących się na niewielkim obszarze, uprawianym wcześniej przez PGR.

Mieczysław Ścibek

Fot. Anna Arent

- Zdarzają się jednak przypadki, gdzie rolnicy żądają za hektar ziemi od 5 do 7 tys. - mówi Mieczysław Ścibek. - Takie ceny można spotkać w rejonach, gdzie nie ma ziemi popegeerowskiej.

Zdaniem analityków z Ośrodków Doradztwa Rolniczego, w tym roku ceny ziemi powinny się utrzymać na takim samym poziomie. Nic nie wskazuje na duże zmiany cen. Przewidywane są jedynie nieznaczne wahania cenowe.

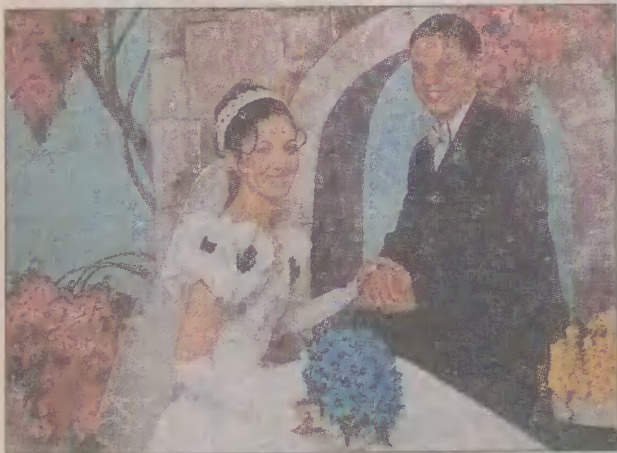
- Dwuletnia tendencja spadkowa cen utrzymująca się od początku 1998 roku jest wynikiem niskiego zainteresowania rolników pozyskiwaniem nowych gruntów - mówi Mieczysław Ścibek. - Mechanizm zadziałał w tą stronę, że rynek ziemi dostosował się sam do niskiego zainteresowania i ceny stopniowo zaczęły się zmniejszać.

Obecnie według Głównego Urzędu Statystycznego, za hektar ziemi I i II klasy należy zapłacić 4 tys. 87 zł, grunty III i IV klasy kosztują 3 tys. 226 zł, natomiast najtańsza ziemia kosztuje 2 tys. 609 zł. Średnia cena transakcji wynosi 3 tys. 307 zł. W czwartym kwartale 1997 roku grunty I i II klasy kosztowały 4 tys. 576 zł, natomiast średnia cena transakcji wynosiła 3 tys. 84 zł.

(boro)

Sztum

Na nowej drodze życia

Magdalena i Paweł Kurkowscy ze Starego Pola brali ślub w Sztumie w pierwszy dzień Wielkanocy.

Fot. Sławomir Lipski

REKLAMA

Klimatyzacja i 3 przeglądy gratis?

Teraz tak!

Wystarczy kupić Hondę Accord

Na każdy model Hondy opusty cenowe, radio lub autoalarm*
3 lata gwarancji lub 100 000 km przebiegu.

* alternatywnie

Autoryzowany dealer Grzegorz Knedler

Salon sprzedaży: Elbląg, ul. Chopina 20, tel. 0-55 232-97-41
Serwis: Elbląg, ul. Królewiecka 229, tel. 0-55 232-92-41

Konkurs

Mniej złota

Jestem zasmucony niskim poziomem prezentacji konkursowych, podobnie jak ich niewielką liczbą - mówi członek jury konkursu recytatorskiego „Złote Usta”, Jerzy Wesołowski. - Mam nadzieję, że przyszłoroczna edycja konkursu wypadnie lepiej.

To właśnie sztumszy harcerze wespół z centrum kultury przygotowali tegoroczny Konkurs Młodych Recytatorów z Dolnego Powiśla - imprezę o kilkunastoletniej tradycji. W konkursie wzięli udział uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów.

W skład jury weszli: bibliotekarka ze Sztumskiego Centrum Kultury, Henryka Cywińska, komendant hufca ZHP w Sztumie, Jerzy Wesołowski i nauczycielka Szkoły Podstawowej nr 2 w Sztumie, Leokadia Laskowska.

W kategorii klas I-III „Złote usta” otrzymała uczennica Zespołu Szkół w Gościszewie, Klaudia Suliborska. W kategorii klas IV-VI najlepsza okazała się Marta Szewczak, uczennica Szkoły Podstawowej nr 1.

- Niestety, nie przyznaliśmy pierwszej nagrody w najstarszej grupie recytatorów - poinformował J. Wesołowski - ze względu na niewygodny poziom artystyczny.

Najlepsi recytatorzy otrzymali pamiątkowe dyplomy, książki oraz statuetki brązowych, srebrnych i złotych ust.

(ABS)

REKLAMA

Wernisaż w Elblągu

Artyści z Uśnic

Daniel Otręba prezentuje wyroby ceramiczne wykonane pod opieką Anny Olszewskiej.

W Klubie Garnizonowym w Elblągu otwarto wystawę prac plastycznych wychowanków specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Młodzież z ośrodka w Uśnicach zaprezentowała swój bogaty dorobek artystyczny.

Inicjatorką wystawy jest elbląska plastyczka, Maria Krajewska, prowadząca zajęcia dla amatorów malarstwa.

- Odwiedziłam kiedyś placówkę dla dzieci specjalnej troski i zdumiała mnie bogactwo form, które te dzieci tworzą. Pomyślałam, że warto by

udostępnić te cuda

ludziom nie mającym na co dzień kontaktu z niepełnosprawnymi.

Prace młodych artystów z Uśnic wykonane były różnymi technikami. Pokazali piękne batiki, różnobarwne gobeliny, struktury ze sznurka, hafty na workowym płótnie.

- Cieszę się, że mogliśmy pokazać owoce naszej pracy - twierdzi Aleksander Podobajew.

bajew, nauczyciel plastyki w uśnickim ośrodku. - Wielu naszych wychowanków jest bardzo utalentowanych: jedni pięknie śpiewają, inni są znakomitymi sportowcami, jeszcze inni wyczarowują rękami prześliczne rzeczy. Naszym zadaniem jest

rozmuchanie iskry Bożej

Wystawę stworzył uroczyście płk Krzysztof Jagodziński, szef orkiestry wojskowej. Jego podkomendni powitali gości tuzem muzycznym. Publiczność była zachwycona powitaniem i gościnnością wojskowych. Na zakończenie wernisażu młodzi artyści podziękowali organizatorom, ofiarowując im swe najlepsze dzieła.

Wystawę można oglądać do 15 maja w Klubie Garni-

zonowym przy ulicy Mierosławskiego 15 w Elblągu. Wstęp bezpłatny. Prace są nie tylko do oglądania; można je też kupić.

Pieniądze ze sprzedaży

przeznaczamy na zakup materiałów malarskich - mówi A. Podobajew. - Co prawda, większość surowców dla twórczości uśnickich artystów to dary natury: drewno, kora, mech, korzenie drzew.

Podopieczni Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Uśnicach wielokrotnie już odnosili sukcesy w konkursach artystycznych dla niepełnosprawnych, np. w konkursie szopek bożonarodzeniowych w Gdańsku.

- Przynosi nam to także dochód - mówi A. Podobajew. - Nie są to zbyt poważne sumy, ale zarobek nas dowartościowuje.

Tekst i zdjęcia:
Marzena Piepiórka

Ryszard Pytkowski (z lewej) i Artur Jurczak w podziękowaniu za zorganizowanie wystawy wręczają płk. Krzysztofowi Jagodzińskiemu obraz.

OKNA PCV PRODUCENT

PROMOCJA
- SILIKON UNIWERSALNY 60 ml] 20% RABATU
- PIANKA 750 ml]
- PROMOCJA GADŻETOWA

Den Braven

Agora
83-300 KARTUZY, ul. GDAŃSKA 28, tel. (58) 68128 81 tel./fax (58) 684 03 82

DEALER:
„GODA” 83-300 KOŚCIERZYNA, ul. Mała Kolejowa 15/1
„JOBAN” 81-361 GDYNIA, ul. Mściwoja 9
TERMO-TAK 80-302 Gdańsk Oliwa, ul. Polanki 87a
H. FIERTEK 84-230 RUMIA, ul. Sędzińskiego 23

-886-24-37
-621-71-00 fax 661-34-48 0601-658-930
-556-08-19 fax 556-08-35
-671-20-62 kom.0601-658-930

Saint-Tropez

PEUGEOT SAINT-TROPEZ. ZALECANY NA LATO

306 Saint Tropez:
klimatyzacja, dwie poduszki, wsp. kierownicy, zamek centralny, szyby elektryczne, światła przeciwmieglne i inne.

406 Saint Tropez:
klimatyzacja, ABS, dwie poduszki, wsp. kierownicy, zamek centralny, radio-odtwarzacz CD, elektryczne fusterka i inne.

www.peugeot.com.pl

INTERVAPO
80-761 Gdańsk, ul. Reduta Żbik 5, tel./fax 305 71 66-69

206 **PEUGEOT**

PEUGEOT. ZAPROJEKTOWANY, BY CIESZYĆ.

Ziemia sztumska

Nasze pociechy

Paulina Zbiciak, ośmiolatka ze Sztumu sfotografowała się z piękną palmą przygotowaną na konkurs parafial-

Siostry: dziewięcioletnia Patrycja i trzyletnia Kasia Czajkowskie ze Sztumu.

Kasia Ossowska mieszka w Uśnicach. Ma trzy i pół roku i lubi huśtać się na huśtawce.

Zdjęcia Sławomir Lipski

80 lat po Plebiscycie na Powiślu

Między Rodłem a swastyką

W tym roku mija okręga, 80. rocznica Plebiscytu na Powiślu. Niekorzystny dla Polaków wynik głosowania przyniósł trudne czasy.

Odruchem samoobrony wobec niemieckich szykan stało się powołanie w 1922 roku w Berlinie Związku Polaków w Niemczech. Na zjeździe założycielskim jako godło Polaków pod władzą pruską wybrano znak Rodła oraz uchwalono Pięć Prawd Polaków - do dziś poruszających swą siłą moralną.

Gimnazjum Polskie w Kwidzynie

Utworzenie Gimnazjum Polskiego służyło ochronie praw mniejszości polskiej na Dolnym Powiślu. Pierwszą petycję związkowcy złożyli niemieckim władzom oświatowym 26 sierpnia 1934 roku. Po trzech latach usilne starania zostały uwieńczone powodzeniem: w dniu Niepodległości Polski, 11 listopada 1937 r., zostało otwarte Polskie Gimnazjum, czyli Prywatna Szkoła z Programem Wyższej Uczelni z Polskim Językiem Nauczania w Kwidzynie (wówczas szkoły średnie w Niemczech nazywano wyższymi).

Do gimnazjum przyjmowano chłopców po ukończeniu IV klasy szkoły powszechnej. Nauka miała trwać 8 lat i kończyć się maturą. Szkoła miała kształcić kadry polskiej inteligencji, przygotowane do służby Polakom mieszkającym na Powiślu, Warmii i Mazurach.

Dyrektorem gimnazjum został dotychczasowy nauczyciel Polskiego Gimnazjum w Bytomiu, dr Władysław Gębik.

W cieniu sztumskiej swastyki

Niemcy nie mogli się pogodzić z istnieniem polskiej uczelni w Prusach Wschodnich - wspominał w swej książce Władysław Gębik. Odpowiedzieli otwarciem w pobliżu Kwidzyna znacznie okazalszego zakładu edukacyjnego, który nowoczesnością wewnątrz i rozmia-rami przewyższał polskie gimnazjum. Ów cud nowoczesności oświatowej zlokalizowali Niemcy w Sztumie. Miał to być zakład wychowawczy z internatem, kształcący synów najwybitniejszych hitlerowców z całych Niemiec, wybraną młodzież o cechach wodzowskich. Dr Gębik pisał: „Co parę tygodni do kwidzyńskiego gimnazjum przyjeżdżała specjalna komisja niemiecka dla badania coraz to innych urzędów:

W dawnej „szkole wodzów”, budowanej przez hitlerowców w Sztumie, mieści się dzisiaj Zespół Szkół: liceum ogólnokształcące, ekonomiczne i handlowe.

Fot. Anna Sztym

umywalni, łazienek, natrysków, kuchni, jadalni. Chodziło im o wzięcie wzorów tych urządzeń w celu takiego ich zastosowania w sztumskiej „szkole wodzów”, aby nowoczesnością przewyższyła szkołę polską”.

Pożywką ideową

hitlerowskiej szkoły w Sztumie były hasła: „niebezpieczeństwo polskie”, „krzywda krwawiącej granicy”, wzbudzające nienawiść do wszystkiego, co polskie. Samo gimnazjum kwidzyńskie urastało w tej propagandzie do rangi smoka czyhającego, by odgryźć Prusy Wschodnie od niemieckiej Rzeszy i przyłączyć je do Polski. Nic dziwnego, że w warunkach wzrostu antypolskiej agresji żywot gimnazjum nie mógł być długi. Przetrwało półtora roku; już w przededniu wybuchu wojny zapadł wyrok skazujący szkołę: 25 sierpnia 1939 r. uzbrojeni esesmani wywieźli kadrę pedagogiczną, pracowników administracji i obsługi oraz uczniów do obozu internowanych w Tapiau - na wschód od Królewca.

Lista internowanych

Wykradziona i ocalona przez kwidzyńskich niemiecką listą internowanych (w tłumaczeniu polskim) zaczynała się od słów:

„W dniu 25 sierpnia 1939 r. o godz. 2 rano przybyli z Prywatnej Szkoły z Programem Wyższej Uczelni z Polskim Językiem Nauczania z Kwidzyna do Tapiau i zostały umieszczone w Prowincjonalnej Lecznicy i Zakładzie Opiekuńczym następujące osoby...”

Lista zawiera 177 nazwisk, a pod numerem 126 znalazło się nazwisko obecnego mieszkańca Sztumu:

„Dumalski Joachim, ur. 7 marca 1927, obywatel niemiecki”.

W 61 lat później pan Joachim wskrzesza w pamięci tamte dramatyczne chwile.

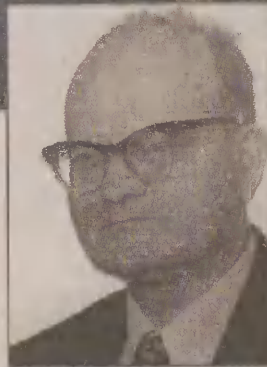
Polska oczyma dziecka

- W samym Kwidzynie prawie nie było ludności polskiej - wspomina Joachim Dumalski. - Potencjał polski Powiśla grupował się głównie na ziemi sztumskiej.

W Moranach na przykład, gdzie urodził się pan Joachim, były ledwo trzy rodziny niemieckie. Ostoję polskości stanowił kościół. W Postolinie raz w miesiącu odbywała się tzw. Bracka Niedziela. Sumę odprowadzał ksiądz po polsku, zaś potem Polacy zbierali się w domu Pawelczaków. Tu Związek Polaków w Niemczech zapraszał polskich prelegentów, m. in. Floriana Wichlacha i Franciszka Wojciechowskiego. Spotkania te gromadziły nieraz po 40-50 osób.

Pan Joachim dobrze pamięta wizytę niemieckiego biskupa Callera w Postolinie, która zbiegła się akurat z Bracką Niedzielą. Gdy biskup rozpoczął kazanie po niemiecku, wszyscy Polacy ostantacyjnie opuścili świątynię.

Wokół Sztumu powstawały też prywatne szkoły z polskim językiem nauczania: w Nowej Wsi, Postolinie, Dąbrówce Pruskiej, Sadłukach, Mikołajkach Pomorskich, Trzcinie, Starym Targu, Nowym Targu i Waplewie. Do ich rejestracji wymagane było zapisanie się minimum 7 uczniów. Joachim Dumalski ukończył taką szkołę w Dąbrówce Pruskiej mieszczącą się w domu państwa Duszyńskich, gdzie nauczycielką była Wanda Neugebauer

Joachim Dumalski

Fot. Archiwum

Z Moran do Kwidzyna

Po Powiślu zaczęli krążyć na rowerach polscy kurierzy, uświadamiając i zachęcając polskich rodziców do kształcenia swoich synów w polskim gimnazjum. Dumalski pamięta jednego z nich, robotnika Stefana Włodarczaka.

Mimo grozących rodzinie szykan władz niemieckich, starsi państwo Dumalscy postanowili zrealizować marzenie o polskiej edukacji dla swego syna. 1 kwietnia 1938 roku 11-letni Joachim pod opieką ciotki pojechał do Kwidzyna.

Pobyt w gimnazjum wspomina jako niezwykle rodzinny i patriotyczny. Tu najpełniej odczuwało się prawdziwość hasła: „Polak Polakowi bratem”. Pośród żywiołu niemieckiego trzeba było stale dawać dowody najwyższego poziomu moralnego, co wymagało ustawicznej mobilizacji. W tym zaś pomagało wychowanie harcerskie, czy nauka gospodarności w Spółdzielni Kwidzyńskich.

- Gimnazjum było dla nas bastionem polskości, bo już za płotem zaczynał się wrogi teren - wspomina Dumalski. - Szykany wobec kwidzyńskich to np. ograniczanie ich swobody poruszania się po mieście. Na niektórych ulicach nie wolno się było Polakom pokazywać. Często w maszerujące kolumny gimnazjalistów brutalnie wdzierały się bojówki Hitlerjugend, kalecząc co słabszych chłopców. (Dokończenie w następnym numerze)

Teodor Sejka

OPEL ASTRA CLASSIC

RAZ, DWA, TRZY,
WYBIERZ TY!

Teraz przy zakupie
Astry Classic firma Opel
proponuje do wyboru:

- bezpłatny pakiet
ubezpieczeniowy:
OC, AC, NW
i ASSISTANCE POLSKA
w PZU S.A.

- bezpłatne ubezpieczenie
kosztów napraw na drugi
i trzeci rok użytkowania
samochodu

- lub specjalny, niezwykle
atrakcyjny bonus dla
kupujących samochód.

Decyzja należy do Ciebie.
Przyjdź do najbliższego
dealera firmy Opel i spytaj
o szczegóły.

www.opel.com.pl

OPEL

ZAPRASZAMY

Baxima

82-300 Elbląg
ul. Rawska 2-4
tel. 055 235 25 88
232 80 28

Konocar

80-314 Gdańsk
ul. Grunwaldzka 303
tel. 058 552 34 06
554 83 33 do 36
II/o Brzeźno
tel. 058 342 76 40

Motor Centrum

80-717 Gdańsk
ul. Miałki Szlak 4/8
tel. 058 301 04 22
301 95 33

Odejewski

77-300 Człuchów
Trasa 22
tel. 059 834 51 35
834 51 36

Serwis Haller

80-299 Gdańsk
Obwodnica Trójmiejska
tel. 058 5525 525
www.opelhaller.com.pl

Winiarczyk

76-200 Słupsk
ul. Gdańska 18
tel. 059 8422 880
8428 826

Ventus

83-110 Tczew
30 Stycznia 40
tel. 058 532 08 00
532 08 01

AUTOPOMOC

KWIDZYN ul. Radośna 2, tel. 090-520-153
MALBORK Auto Service, ul. Solna 2, tel. 272-22-46
NOWY DWÓR GDAŃSKI ul. Kanałowa, tel. 247-47-00

URZĘDY

MALBORK
Starostwo Powiatowe pl. Słowiański 17 tel. 272-36-71
Urząd Miasta pl. Słowiański centrala, 272-22-72 czynny w godz. 7.30-15.30
Urząd Stanu Cywilnego 272-29-79 czynny w godz. 7.30-15.30
Powiatowy Urząd Pracy ul. Armii Krajowej 70 tel. 272-33-51 czynny w godz. 9-14
Urząd Skarbowy pl. Słowiański tel. 272-73-71 czynny w godz. 8-16
Urząd Celný ul. Wojska Polskiego 90a tel. 272-84-85
MIŁORADZ
Urząd Gminy w Miłoradzu ul. Żuławska 9 tel. 271-15-31 czynny w godz. 7-15
LICHNOWY
Urząd Gminy Lichnowy ul. Tczewska 6 tel. 271-27-15 czynny w godz. 7-15
NOWY STAW
Urząd Miasta i Gminy Nowy Staw ul. Bema 1 tel. 271-51-10 czynny w godz. 7-15
STARE POLE
Urząd Gminy Stare Pole ul. Marynarki Wojennej 6 tel. 271-30-48 czynny w godz. 7-15

POLICJA

MALBORK
Komenda Powiatowej Policji w Malborku ul. gen. de Gaulle'a tel. 997 lub 272-23-61
LICHNOWY
Komisariat Policji ul. Jesionowa tel. 271-27-77
NOWY STAW
Komisariat Policji ul. Pułaskiego tel. 271-51-07
STARE POLE
Komisariat Policji ul. Marynarki Wojennej tel. 271-30-07

INF. PKP

KWIDZYN tel. 279-26-31
MALBORK od godz. 6.30 do 18.30, tel. 9313, w pozostałych godz. 272-36-01, wew. 328
NOWY DWÓR GDAŃSKI tel. 247-23-81
SZTUM tel. 277-22-79

INF. PKS

KWIDZYN tel. 279-20-06
MALBORK tel. 272-31-01
NOWY DWÓR GDAŃSKI tel. 247-22-78

INF. LOT

GDAŃSK, tel. (058) 301-11-61
GDYNIA, tel. (058) 620-13-58

NA FALACH

CZĘSTOTLIWOŚCI RADIOWE:
Program I całą dobę na fali długiej o częstotliwości 225 kHz oraz przez satelitę EUTELSAT II F 6 (HOT BIRD) polaryzacja pozioma, częstotliwość nośna 11.474 GHz, Elbląskie 69.56 i 70.31 MHz, Program II fale UKF w paśmie 95.7 MHz, Program III UKF wszystkich rozgłośni PR 98.8 MHz, 66.41 MHz, 70.97 MHz, RADIO GDAŃSK UKF 67.85 i 103.7 MHz stereo, RADIO MARYJA Elbląg UKF 69.11 MHz, RADIO GŁOS 71.09 i 91.4 MHz, RMF FM UKF 98.4 i 73.52 MHz, RADIO BIS - FM 102.3 MHz, VECTRA 72.00 MHz, RADIO PLUS UKF 67.07 i 101.7 MHz

PLANUJ DZIEŃ

16.00 i 18.00 Film
W kinie Powiśle przy ul. Reja w Sztumie można obejrzeć film produkcji USA pt. „Inspektor Gadżet” w reżyserii Davida Kelloga. W rolach głównych: Matthew Broderick, Rupert Everett, Joely Fisher. Młody człowiek marzy o pracy policjanta w swoim rodzinnym mieście. Niestety, obleva test kwalifikujący do akademii policyjnej. Obejmuje więc posadę strażnika w laboratorium wynalazcy, który usilnie pracuje nad stworzeniem

nowego, uniwersalnego robota... Film bez ograniczeń wiekowych - kino rodzinne. Bilety w cenie 8 zł.
12.00-22.00 Wystawa
W galerii Pałacowa w Barlewicach, po niedawnym remoncie, można znowu obejrzeć wystawę Marzeny Ciechańskiej z Warszawy. Artystka w 1990 roku otrzymała dyplom warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Obecnie jest wykładowcą w tej uczelni na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dziel Sztuki. Wstęp wolny.

(ABS)

W galerii Pałacowa w Barlewicach nie brakuje sympatyków sztuki.
Fot. Anna Szym

PLANUJ WEEKEND

6 maja
20.00 Dancing
W Restauracji Garnizonowej w Malborku przy ulicy Sikorskiego 33 odbędzie się impreza przy muzyce z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. Można będzie także pograć w bilard.
21.00 Park klub
W nowej dyskoteczce Park Klub w dawnym Capitolu w Malborku przy ulicy Kościuszki odbędzie się im-

preza. Wstęp 8 złotych od osoby. Przez pierwsze pół godziny od otwarcia, kobiety nie płacą za wstęp.
7 maja
12.00 Piłka nożna
Na stadionie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Malborku przy ulicy Portowej rozegrany zostanie mecz pomiędzy MOP Pomezania, rocznik 89 a Lechią I Gdańsk.

(ABS)

KWIDZYN

Zaproszenie do siłowni

Sekcja podnoszenia ciężarów Ludowego Klubu Sportowego Nadwiślanin w Kwidzynie ogłasza zapisy do udziału w treningach. Zapisy przyjmowane są w nowo otwartej siłowni

przy ul. 11 Listopada (sala sportowa dawniej jednostki wojskowej). Siłownia czynna jest codziennie w godzinach od 8 do 21, w soboty od 8 do 15. Wstęp dla młodzieży szkolnej za darmo.

(chan)

KINA

Skala ocen wg Jarosława Zalesińskiego, szefa działu kulturalnego „Dziennika”
**** zobacz koniecznie *** warto pójść ** można obejrzeć * na własną odpowiedzialność.
Kina zastrzegają sobie możliwość zmiany repertuaru bez podania przyczyny.

SZTUM	Powiśle, ul. Reja, tel. 277-23-19		
Inspektor Gadżet **	USA (b.o)	18	8 zł

KWIDZYN

Kerygmat festiwal

Parafia Świętej Trójcy w Kwidzynie zaprasza na II Ogólnopolski Festiwal Muzyki Chrześcijańskiej „Kerygmat” Kwidzyn 2000. Honorowy patronat nad festiwalem sprawują Marszałek Senatu, Alicja Grzeskowiak, ks. biskup, Andrzej Śliwiński oraz Prezbiter Okręgowy Kościoła Zielonoświątkowego, Józef Suski. Zainteresowanym

uczestnictwem w festiwalu podajemy nr tel./fax (055) 279-70-13. Nr internetowe http://www.elblag.srk.opoka.org.pl, e-mail: elblag@skr.opoka.org.pl. Biuro Festiwalu Kerygmat, przy parafii Św. Trójcy w Kwidzynie: Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Elbląskiej, ul. Warszawska 14, 82-500 Kwidzyn, skrytka pocztowa 98.

(fox)

KWIDZYN

Wędruj z nami

Towarzystwo Turystyczne „Liwa” i Centrum Edukacji Ekologicznej w Kwidzynie zapraszają młodzież z Dolnego Powiśla na rajd rowowy Kwidzyn - Orkus - Kwidzyn. Jeśli chcesz spędzić sobotę na świeżym powietrzu i sprawdzić swoją kondycję fizyczną, weź

udział w rajdzie. Impreza odbędzie się jutro. Uczestniczyć w niej mogą drużyny szkolne, całe rodziny i turyści indywidualni. Zapisy prowadzi TT Liwa, ul. Braterstwa Narodów 57, tel. 279-58-12 lub 0-601-84-73-13.

(fox)

WARTO WIEDZIEĆ

Znakowanie rowerów

Na terenie powiatu malborskiego rozpoczęła się akcja znakowania rowerów. W najbliższy wtorek pojazdy będą oznaczane w budynku Komisariatu w Nowym Stawie, w godz. od 15 do 17. W środę funkcjonariusze policji będą znakować rowery przy Urzędzie

Gminy w Miłoradzu, w godz. od 16 do 18. Osoba, która chce oznakować rower, musi być pełnoletnia. Trzeba przynieść ze sobą dowód tożsamości i kartę gwarancyjną pojazdu, lub oświadczenie stwierdzające źródło jego pochodzenia.

(Niki)

MALBORK

Muzeum Zamkowe

Od pierwszego maja w Muzeum Zamkowym w Malborku rozpoczął się sezon turystyczny. W związku z tym wydłużone zostały godziny zwiedzania. Zamek

otwarty jest codziennie, oprócz poniedziałków, od godz. 9 do 17. Bilet wstępu: normalny 18 złotych, ulgowy 10 złotych.

(Niki)

NIE PRZEGAP

Kabaret Hi Fi

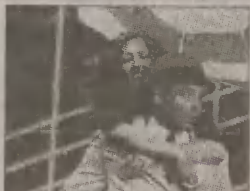
Członkowie kabaretu Hi Fi wywodzą się z popularnego zielonogórskiego „zagłębia kabaretowego”. Dariusz Kamys był jednym z filarów Kabaretu Potem, Dorota Kurowiecka działała w kabarecie Strzały z Aurory, natomiast Grzegorz Halama tworzył autorski kabaret Grzegorz Ha-

lama Oklaski. Kabaret powstał w ubiegłym roku i został uznany objawieniem przeglądu kabaretowego „Kataryniarze” w Gdańsku. Kabaret wystąpi tylko w niedzielę, 18 czerwca o godz. 19 w kwidzyńskim Teatrze Miejskim. Cena biletu - 20 zł.

(fox)

Inspektor Gadżet **

- komedia sensacyjna
- Reż. David Kellog
- wyk. Matthew Broderick, Rene Auberjonois, Joely Fisher
- USA
- 77 min.

John Brown, który marzył by zostać policjantem, zostaje strażnikiem w laboratorium profesora Bradforda. W wyniku napadu na pracownię, ginie słynny naukowiec, a stróż w ciężkim stanie trafia do szpitala.

OSTRE DYŻURY

KWIDZYN
Szpital Miejski, ul. Hallera 31, tel. 279-37-41
MALBORK
Szpital Miejski, ul. Armii Krajowej 105/106, tel. 272-12-31
NOWY DWÓR GDAŃSKI
Szpital Miejski, ul. Dworcowa, tel. 247-24-11
PASŁEK
ZOZ, ul. Kopernika 20, tel. 248-20-41
SZTUM
Szpital Miejski, ul. Reja 12, tel. 277-20-61

PRZYCHODNIE

MALBORK
Ośrodek Zdrowia ul. Solskiego tel. 272-20-33
Przychodnia Kolejowa ul. Dworcowa 14 tel. 272-36-01
Przychodnia nr 1 ul. Wojska Polskiego 52 tel. 272-29-26
Przychodnia Rejonowa ul. Konopnickiej 6 tel. 272-24-19
Przychodnia Rejonowa nr 2 ul. Słowackiego 2 tel. 272-24-49
MIŁORADZ
Gminny Ośrodek Zdrowia ul. Główna 24 tel. 271-14-22
LICHNOWY
Gminny Ośrodek Zdrowia ul. Lachowicza 29c tel. 271-27-82
NOWY STAW
Przychodnia Rejonowa nr 3 ul. Słowackiego 6 tel. 271-51-60
STARE POLE
Gminny Ośrodek Zdrowia ul. Marynarki Wojennej 6 tel. 271-35-26

APTEKI

MALBORK
Pod Eskulapem, ul. Kościuski 40, tel. 272-26-19
Apteka „Pod Basztą” - ul. 17. Marca tel. 272-22-20
Apteka „Pod Eskulapem” - Kościuski 40 tel. 272-26-19
Apteka Południe - ul. Konopnickiej 23 tel. 272-50-18
Apteka „U Kolejarzy” - ul. Dworcowa 2 tel. 272-69-53
Apteka „W Kaldowie” - ul. Solskiego tel. 272-80-81
Apteka Zamkowa - ul. Jasna 70 tel. 272-22-12
LICHNOWY
Apteka „Pod Strzechą” - ul. Lachowicza 35 tel. 271-27-92
NOWY STAW
Apteka Nowostawska - ul. Kościuski 4 tel. 271-56-47

POGOTOWIA

MALBORK
Pogotowie Ratunkowe tel. 999 lub 272-24-75
Pogotowie Ciepłownicze tel. 272-31-83
Pogotowie Energetyczne tel. 272-25-09
Pogotowie Gazowe tel. 992
MIŁORADZ
Pogotowie Wodno - Kanalizacyjne tel. 272-14-11
NOWY STAW
Pogotowie Energetyczne tel. 271-56-30
Pogotowie Gazowe tel. 271-51-01

INF. TELEFON.

Miejskowa 913
Zamiejskowa 911
Numery kierunkowe międzynarodowe 950
KWIDZYN Biuro Obsługi Klienta TP SA, ul. Piłsudskiego 45, tel. 279-24-88
MALBORK Biuro Obsługi Klienta TP SA, tel. 272-22-01
SZTUM Biuro Obsługi Klienta TP SA, tel. 277-26-15, Biuro napraw telefonicznych, tel. 277-20-18

„Gazeta Polska” na Powiślu W okresie plebiscytowym

Pierwsza strona „Gazety Polskiej” dla powiatów plebiscytowych z 19 maja 1920 r.

Fot. Anna Sztym

Gazeta Polska dla powiatów nadwiślańskich ukazywała się w okresie plebiscytowym na obszarze całego Powiśla. Oprócz informacji z kraju i z zagranicy codziennik ten zamieszczał wiadomości lokalne z Kwidzyna, Malborka i Sztumu oraz okolicznych wsi.

Zamieszczano w niej ogłoszenia o polskich wiecach i zebraniach polskich towarzystw. Dziennikarze zdawali też relacje ze wszystkich zgromadzeń polskich organizacji. W maju i czerwcu 1920 r. wiece polskie na terenie powiatu sztumskiego organizowano, m.in. w sztumskiej strzelnicy, w Nowym Targu, Straszewie, Postolinie, Szropach, Dąbrówce Pruskiej, Miranach, Mikołajkach Pomorskich, Ryjewie, Koniecwałdzie i w Waplewie. Na wiecie oprócz Polaków często przybywali także Niemcy, nie tylko w celu zakłócania ich przebiegu.

Na zebraniach w Dąbrówce Pruskiej i Szropach, które odbyły się 9 maja 1920 r., głos zabierali także

Niemcy przychylni Polakom

Na tymże wiecu w Dąbrówce Pruskiej część polskiego wystąpienia została wygłoszona w języku niemieckim; w ten sposób zaprezentowano ze strony polskiej dobrą wolę i umożliwiono Niemcom wzięcie udziału w dyskusji. W Szropach z kolei odmówiono udostępnienia lokalu polskiemu działaczom, urządzając tam zebranie niemieckich socjalistów. Pomimo to, przybył na zebranie z Malborka polskim przedstawicielem Komitetu Plebiscytowego udało się zabrać głos i pozyskać przychylną część obecnych na spotkaniu Niemców. Choć nie dotrzymano obietnicy udostępnienia karczmy w Szropach, „przewodniczący zezwolił jednak na krótką przemowę. Pierwszy wystąpił Gorzyński Ignacy, omawiając reformę agrarną oraz jej znaczenie dla robotnika polskiego w przeciwstawieniu do niemieckiego robot-

nika, który oprócz pięknych obietnic żadnego polepszenia bytu nie doznał. (...) Następnie zadokumentował p. Paluszkiewicz zgodność poprzednich wywodów z prawdą artykułami gazet niemieckich” („Gazeta Polska” z 19 maja 1920 r. nr 42).

Na polskich wiecach i zebraniach Towarzystw Ludowych nawiązywano bardzo często do polskiej historii i przedstawiano ciężką sytuację mniejszości polskiej. Z reguły poruszane były wówczas także sprawy gospodarcze i społeczne, w tym sprawa reformy rolnej. W okresie bezpośredniego poprzedzającego plebiscyt powstawało na ziemi sztumskiej

wiele polskich organizacji

W „Gazecie Polskiej” pojawiały się również relacje z takich wydarzeń. W Mikołajkach Pomorskich do utworzenia ochronki namawiał wioską tamtejsze matki podczas niedzielnej kazań miejscowy ksiądz proboszcz Springer. Czynił to na tyle skutecznie, że w dzień później, 19 kwietnia 1920 r., pani Bednarska rozpoczęła pracę jako przedszkolanka. „Gazeta Polska” podała także informację o utworzeniu w Sztumie 15 maja Towarzystwa Czytelni Ludowych oraz Towarzystwa Gimnastycznego Sokół. Prezesem sztumskiego TCL został Feliks Morawski, zastępcą - pani Domańska, bibliotekarką panna Januszewska, skarbniczką pani Michalska, a radnymi Józef Wróblewski i Teofil Potowski. Naczelnikiem sztumskiego Towarzystwa Gimnastycznego został pan Tabernacki, prezesem - Bolesław Osiński, a sekretarzem panna Michałkówna. W polskim dzienniku wzmiankowano także istnienie w Mikołajkach Pomorskich Towarzystwa Śpiewu Harmonia, na którego czele stanął pan Konieczny.

„Gazeta Polska” nie miała długiego żywota, jest jednak dowodem przywiązania Powiślan do Macierzy oraz ich talentów organizacyjnych.

(WSZ)

Dzieje Powiśla Zbór w Jasnej

Wieś Jasna w XVI w. należała do powiślańskiego rodu Cemów, zdecydowanych zwolenników i propagatorów protestantyzmu.

Już w latach pięćdziesiątych XVI w. kościół parafialny w Jasnej został przekształcony w zbór luterński. Dokonał tego Achacy Cema, wojewoda malborski i starosta sztumski, posiadacz znacznych dóbr ziemskich w województwie malborskim. Zbór w Jasnej był jedynym zborom szlacheckim w województwie, który dotrwał do pierwszego rozbioru Polski.

Pierwszym pastorem

w Jasnej był Mikołaj Waldau, który przybył tu jeszcze przed 1585 r. Duchowny ten opuścił tutejszy zbór po przyjęciu przez Cemów kalwinizmu. W latach 1611-1625 gminą protestancką w Jasnej opiekował się aż do śmierci Teofil Klein. Od 1625 r. aż do śmierci w 1633 r. pastorem był tam Michał Niedrig. Krótko, bo tylko do 1636 r., to stanowisko w Jasnej zajmował pochodzący z Pszczółek koło Gdańska Jerzy Niennich. Ślązak Jerzy Severus opiekował się zborom od 1636 r. aż do śmierci w 1652 r. Jan Ostrow, który - zanim zmienił wyznanie - był jezuitą, obowiązków duszpasterskie w Jasnej sprawował w latach 1653-58. Do opuszczenia zboru zmusiły go szkany tamtejszego proboszcza katolickiego.

W 1667 r. zbór w Jasnej Anna z Cemów Guldensternowa przekazała urodzonemu w Straszewie

Janowi Vismarowi. Po 6 latach przeniósł on się jednak do Prus Książęcych. Od 1673 r. aż do śmierci w 1681 r. zborom opiekował się Michał Steinhovel. Krzysztof Bergmann był duchownym luteranckim w Jasnej jedynie dwa lata, do 1683 r., kiedy to zmarł.

Zbór objął Teodor Cunov, który musiał opuścić Jasną w 1688 r. na żądanie katolickiego właściciela tych dóbr. Prześladowany przez katolików był też następny pastor, Jakub Zillich. Przebywał on w Jasnej od 1688 r. i przez 50 lat, aż do śmierci, sprawował tam obowiązki duszpasterskie. Od 1721 do 1733 r. pomagał mu jego syn Jan Ernest.

W latach 1733-38 obok Zillicha funkcję kaznodziei sprawował, urodzony w Dzierżoniu, Jerzy Schumacher. Kolejnym pastorem w Jasnej był dożywotnio Szymon Gorke. Po nim, do 1827 r., Fryderyk Szymon Hartwich. Potem krótko opiekowali się zborom: urodzony w Jasnej Gustaw Adolf Leopold Hartwich i Aleksander Fryderyk Juliusz Steinbruck.

Jeszcze przed I wojną światową świątynia przeszła w ręce katolików.

(WSZ)

Kronika Powiśla

Pamiętnik księdza Łęgi

Interesującą kroniką Powiśla jest pamiętnik ks. Władysława Łęgi „Cienie i blaski lat szkolnych, wspomnienia Polaka z Prus Wschodnich”.

Autor urodził się w 1889 r. w Miranach, w rodzinie wiejskiego nauczyciela, lecz spisał wspomnienia dopiero w 1948 roku. Obejmują one lata młodości

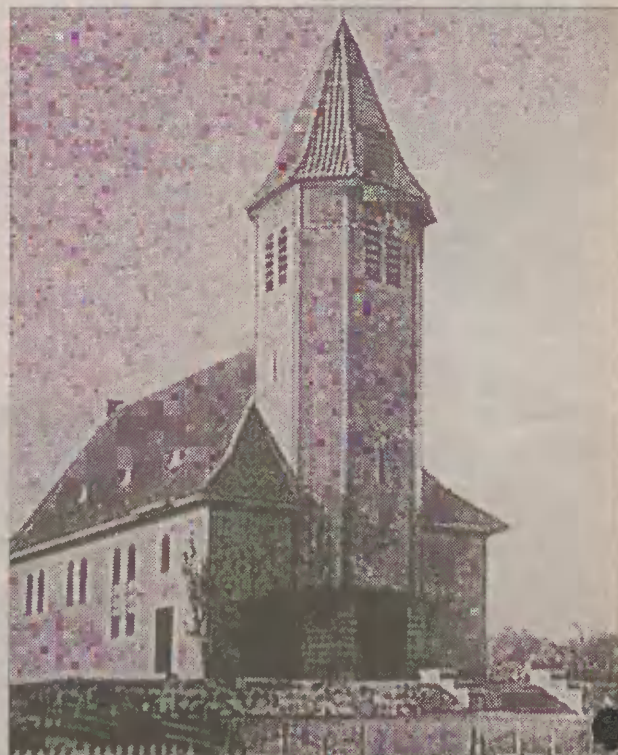
Do szkoły zaczął chodzić w wieku 6 lat. Najbliżsi koledzy Władysława to Bronisław Wojtacki, Leon Izdepski, Feliks Kołodziński. Ich rodziny należały do najzamożniejszych i z nimi Łęgowie utrzymywali kontakty. Ojciec i matka dbali o poziom umysłowy swoich dzieci. Matka powtarzała, że cesarz Wilhelm II jest ostatnim władcą Niemiec, przepowiadała wybuch wojny i powstanie państwa polskiego. Obok rodziny, Łęgowie odwiedzali okoliczni nauczyciele lub interesanci, chcący kupić prosiaki, cielęta. Raz w roku przychodził wikary z Postolina z kołędą.

Gdy Władysław ukończył pierwszy etap nauki szkolnej, rodzice postanowili, że syn powinien kształcić się w gimnazjum. Zaczął się więc uczyć łaciny u ks. Hanowskiego z Postolina. Mirany należały do parafii postolińskiej, oddalone o 4 kilometry. Kościół był nie tylko miejscem liturgii, ale i źródłem oświaty, kultury, sztuki dla wiernych. Nabozęństwa ksiądz odprawiał po łacinie, natomiast

kazania po polsku lub niemiecku

Chętnie słuchano kazań ks. Jana Hanowskiego. Gdy przypadło kazanie niemieckie, Polacy gromadzili się na cmentarzu i tu się modlili. Najwięcej wiernych przybywało na odpust Matki Boskiej Szkaplerznej, 16 lipca, w czas odpoczynku przed ciężką pracą żniwną.

Gwarnie bywało też podczas jarmarków, które nazywano kiermasami. Można było wtedy zaopatrzyć się w obuwie, czapki, płótno, pierniki, cukierki. Życie na wsi powiślańskiej toczyło się jednostajnie, dlatego każde nowe wiadomości witało z radością. Cieszą się z przybycia ludzi po prośbie i od nich słuchano różnych nowinek. Lubiano zwłaszcza takich, którzy znali różne przysłówki. Wydarzeniem był przyjazd

Zbór ewangelicki w Starym Targu w latach dwudziestych. Po wojnie przerobiono go na salę gimnastyczną przy szkole.

Fot. Archiwum

osoby skupujące zużyte ubrania: „szatarnika” lub sprzedającej płótno, materiały na fartuchy.

Gospodarze mieli obowiązek dostarczenia drewna z lasu, natomiast jego pociegie należało do komorników. Jesienią należało dostarzyć

dziesięcinę zbożową

z sypką. Była to daniina, znana jeszcze z czasów Polski przedrozbiorowej, składano ją księżom i urzędnikom państwowym. W Miranach oprócz karczmy nie było żadnego sklepu, dlatego po zakupy codziennego użytku udawano się do Mikołajek. Większe zakupy mieszkańcy wsi robili w Sztumie. Przy okazji sprzedawali kosze jaj, masło, drób, a kupowali towary kolonialne - najczęściej w sklepie Nawrockiego. W piątki odbywał się cotygodniowy targ. Do krawca udawano się zazwyczaj do Mikołajek, do Nadolskiego. Szafy i inne meble wykonywał Klewicz z Postolina. Powiślanie byli bardzo oszczędni, swoje sumy lokowali w dwóch bankach ludowych w Pierzchowicach.

Ważną rolę w utrzymaniu polskości na Powiślu odgrywali nauczyciele, mimo że uczyli po niemiecku. Na przerwach i po lekcjach

dzieci mówiły po polsku

Ojciec księdza Łęgi głosił zawsze na polskich kandydatów w wyborach,

podobnie jak inni nauczyciele: Ronowski z Pierzchowie, Pestka z Pułkowic, Dobrzyński z Dąbrówki. Nieufnie odnoszono się do żandarma, bano się też listonosza, gdy przynosił telegramy. Ubierano się w tradycyjny polski sposób, czyli w sukmanę, długie buty i czapkę.

Ludność wiejska dzieliła się na 4 kasty: gburzy zamężni, gburzy drobni, chałupnicy-komornicy, robotnicy. Do pierwszej należeli chłopcy posiadający 180-200 morgów ziemi i takich było w Miranach pięciu. Drobnych, mających do 60 morgów, było 18, komorników z 2-3 morgami dziesięciu, robotników czterech. Każda grupa prowadziła odrębne życie towarzyskie.

Na Powiślu nie było zwyczaju

dzielenia gospodarstw, otrzymywał je najstarszy lub najmłodszy syn. Pozostali dostawali odszkodowanie. Mimo że oświata nie była zbyt wysoka, przeniechano „Pielgrzymkę”, „Gazetę Grudziądzką”. Na początku XX wieku wiele wsi było całkowicie polskich: Mirany, Postolin, Sadłuki, Kołoząb, Dąbrówka, Pierzchowice, Trzciano, Pułkowice, Nowy Targ. W Mikołajkach i Starym Targu żyło kilka rodzin niemieckich wyznania ewangelickiego. Dlatego też w Starym Targu obok kościoła katolickiego istniał zbór ewangelicki.

Andrzej Lubniński

PRACA

OPEL Astra, 1,6 D, 1985, 8000 zł, welur, przyciemniane szyby, hak, opony zimowe, Starogard Gdański, 0602/618-698

NACZEPA dwuosiowa, na poduszkach, cena 4.000 zł, tel. 058/681-74-97

SAMOCZODY Star 200, Jelcz 317, Jelcz 417, tel. 058/685-31-03, 058/681-03-90

KUPIE

POWYPADKOWE, uszkodzone, zachodnie, 0-58/671-59-62, 0604/088-964

WSZYSTKIE powypadkowe, zniszczone, 058/531-28-56, 0602/65-32-88

0602/728-393 rozbite, osobowe, dostawcze-gotówka.

A. Rozbite

zniszczone, 0601/78-40-02

A 0602/722-790, auta, motocykle, powypadkowe.

A 0602/722-790 powypadkowe

AAAUTOS powypadkowe, 0602/726-296

AUTA powypadkowe, skorodowane **0604/444-422**

POWYPADKOWE,

spalone, 0602/726-296

INNE

ATRAKCYJNE- Dostawcze- Mikrobusy- (Wypożyczalnia), (058)552-75-22, 0601/65-16-72

AUTO- Szyby Jaan.

Sprzedaż, montaż.

Wrzeszcz 058/344-12-81, Kościuszki 8;

Orunia 058/309-02-51, Trakt Św. Wojciecha

223; **Gdynia** 058/620-49-77, Kapi-

tańska 4; **Elbląg**

055/234-57-09, Meta-

lowców 1; **Kwidzyn**

055/279-28-12, Piękna

3; **Stupsk** 059/842-

51-80, Przemysłowa

128

NIERUCHOMOŚCI I LOKALE

INNE

REDA, 2-pok., komfor-

towe 400 zł+ opłaty,

kaucja, (058)621-43-23,

0602-70-50-01

DOM

SPRZEDAM

PIECE używane i zbiorniki na olej, (059)811-52-79

INNE

PARKIET

- producent

sprzedaż, układa-

nie, gwarancja,

(058)672-78-38

TURYSTYKA

RÓŻNE

BAŁTYK- Stegna, ma-
jówka, wczasy,
055/247-72-37

CONCORDIA

lider wyjazdów autoka-
rowych w Polsce, naj-
niższe ceny, wysłamy
gratis katalog,
(052)581-10-12, 581-
10-13

USŁUGI RÓŻNE

RÓŻNE

BIURO matrymonial-
no- towarzyskie,
„Iwona”, 0-604-40-
30-30

BUDOWA komplekso-
wa, domów, 058/681-
74-97

DŁUGI, handel, odzysk,
307-42-16, 307-44-17

DŁUGI, handel, odzysk,
307-42-16, 307-44-17

**KREDYTY
gotówkowe**

bez poręczycieli,

0 % 1 wpłaty

Epos,

Malbork- Kadłowo, ul.
Główna 2 (nad Edeką),
tel. 055/273-29-55

NAJSTARSZA i solidna
wytwórnia pustaków
i bloczków na Kaszu-
bach, plus transport pia-
sek i pospółkę, Włady-
sław Joskowski, Golica,
83-321 Mściszewice,
gm. Sulęcyno, tel.
0 5 8 / 6 8 5 - 0 0 - 3 0 ,
058/681-62-16

OCIEPLANIE dachów
betonowych, 058/681-
74-97

OCIEPLANIE domów
pianką krylaminiową,
ekologiczną z atestem
oraz styropianem
wdmuchiwanym w izola-
cję powietrzną, tel.
058/681-74-97

PRZEWIEZIEMY
wszystko, 090/66-44-44

SOLARIA Alisun,
Proslim- rewolucyjne
urządzenie do wy-
szczupiania, bezope-
racyjnego liftingu, li-
kwidacji cellulitisu,
gwarantowane efek-
ty, (058)781-66-66,
(058)664-64-51

TAPCZANY, wersal-
ki, majowa promocja,
(059)84-296-02

**MASZYNY
ROLNICZE**

RÓŻNE

CIĄGNIK C- 360, po ka-
pitalnym remoncie,
10.000 zł, Białorus MTZ
z przednim napędem,
1984 r, 13.500 złotych,
tel. 058/681-91-49

CYKLOP, rozrzutnik
obornika, Siewnik, zgra-
biarka, beczkowóz, tel.
058/676-83-10

KOMBAJN zbożowy
„Volvo”, 4 sztuki- sprze-
dam, 0602/28-96-01,
0604/711-768

PRZYCEPĘ samo-
zbierającą i przetrząsar-
kę karuzelową, tel.
058/684-17-12

SILOSY paszowe
z blach ocynkowanych
falistych produkuje
„AgroMet” Gdynia, ul.
Olgerda 88 a, tel.
(058)625-43-27 po
19.00, 0606/912-583

ZDROWIE

RÓŻNE

GINEKOLOG,
zabiegi 0603/266-
917

RÓŻNE

SPRZEDAM

KOPIARKA - frezarka
(automat), na dorabia-
nie kluczy i inne maszy-
ny, na wszystkie typy
patentowe, samochodo-
we, tel. (055)272-62-62

KOPIARKA frezarka
(automat) na dorabianie
kluczy i inne maszyny
na wszystkie typy pa-
tentowe, samochodo-
we, tel. (055)272-62-62

KURKI odchowane, 8
tygodniowe, zaszczepio-
ne, Jerzy Bisewski,
Rębiechowo, tel.
058/684-88-26

KURY nioski, 058/681-
82-95

KURY nioski 1,5
roczne, 2,00 zł/ sztu-
ka, (058)672-82-85
Zbychowo

SIATKA ogrodzenio-
wa, powlekana PCV,
4,20 zł/ m kw + VAT,
Przywidz, tel/ fax
058/682-51-38

SIATKI, słupki, drut kol-
czasty. Transport bez-
płatny. 059/84-71-344,
0602/277-559

SŁOMA prasowana, tel.
058/684-17-12

URZĄDZENIA chłodni-
cze i sprzęt (5 letnie) do
sklepu mięsnego lub
spożywczego, stan
techniczny bdb, tel.
055/272-76-34 8.00-
21.30, 055/272-40-

53n 14.00- 22.00

KUPIE

ZIEMNIANKI 0,43 zł/ kg,
czyste, bez parchu
i dziury w środku, tel.
0606/196-802

RÓŻNE

CEL oferuje: leasing
operacyjny, kapitało-
wy, atrakcyjne ubez-
pieczenia. Elbląg
ul.Zw.Jaszczyrskiego
10B, tel. 055/235-41-
98, 0602/655-418,
0601/57-27-42

JAK S.A.
BIURO BROKERSKIE
tel. 346 12 81
Gdańsk,
ul. Grunwaldzka 99/101

**KREDYTY
HIPOTECZNE**
na zakup/zamianę
domu, mieszkania,
na zakup działki

**KREDYTY
DLA PODMIOTÓW
GOSPODARCZYCH**
• **KREDYTY
GOTÓWKOWE
KONSUMPCYJNE**
• **KREDYTY
SAMOCZODOWE**
• **PRZEDSTAWICIELSTWO
CKF**
ul. Hetmańska 5/8
tel. (0-55) 235-11-00
Elbląg

Szybko! Tani! Solidnie!

ŚLUBNE

suknie

nowe, włoskie wzory,
wypożyczalnia, sprze-
daż, czyszczenie, reno-
wacja, bielizna, rękaw-
iczki, stroiki, welony,
dekoracje samocho-
dów, zapraszamy, Kwi-
dzyn ul. Krasickiego 26,
tel. 055/279-30-79

RAZEM ŁATWIEJ

RÓŻNE

JEŻELI jesteś samotny, za-
dzwoni: 0-605-312-248

FORD Fiesta, 1.6 D, 85
r., 6600 zł, do uzgodnie-
nia, tel. (055)277-01-07

LIAS plus przyczepa,
1989 r, cena 22 tys. zł,
tel. 058/681-61-67

OGŁASZAJ SIĘ
W „DZIENNIKU
BAŁTYCKIM”

REKLAMA
duo

**Z DUŻYM
można taniej**

to rodzaj reklamy ukazującej się jednocześnie
w DZIENNIKU BAŁTYCKIM I WIECZORZE WYBRZEŻA

**Dziennik
Bałtycki**

**WIECZORZE
WYBRZEŻA**

**Dziennik
Bałtycki**

teraz najtaniej, codziennie w Twoim domu
Informujemy naszych Czytelników, że na pocztach i u listonoszy
można zamówić „Dziennik Bałtycki”

Wydanie codzienne
prenumerata kwartalna 72 zł
Wydanie magazynowe
prenumerata kwartalna 13 zł
prenumerata półroczna 23 zł
prenumerata roczna 45 zł

Prenumerata z darmową dostawą prosto do domu
Bezpłatna infolinia 0-800-1500-26

Tygodnik Lokalny - kupon dla osoby fizycznej

Pakiet nr 1

uprawnijający do jednego bezpłatnego ogłoszenia drobnego do 20 słów
PROSZĘ WYPEŁNIĆ DRUKOWANYMI LITERAMI I ROBIĆ ODSTĘPY MIĘDZY WYRAZAMI

treść: _____

adres lub telefon kontaktowy: _____

Wyłącznie
do wiadomości
biura ogłoszeń

imię i nazwisko _____
adres _____
nr dowodu osobistego _____ telefon _____

CO ZROBIĆ żeby Twoje ogłoszenie drobne ukazało się **ZA DARMO**

**ZOSTAW KUPON
W LOKALNYM
BIURZE OGŁOSZEŃ**

PRZEŚLI KUPON POCZTĄ
• pod adresem lokalnego biura ogłoszeń
• pod adresem gdańskiego biura ogłoszeń
80-894 Gdańsk, Targ Drzewny 9/11

**WRZUĆ KUPON DO NIEBIESKIEJ
SKRZYNKI DB**

PRZEŚLI FAKSEM
• do lokalnego biura ogłoszeń
• do gdańskiego biura ogłoszeń
fax (058) 300-35-08

Stałe dodatki „Dziennika Bałtyckiego”

Sztum. Liga tenisa stołowego

Turniej domów pomocy społecznej

Mecz między Janem Jarmuszyńskim z DPS Rokocin (z prawej) a Grzegorzem Godziną z DPS Szpegawsk.

Fot. Marzena Piepiórka

W czwartek w świetlicy sztumskiego szpitala rozegrany został doroczny turniej domów pomocy społecznej w tenisie stołowym. Przy stołach pingpongowych spotkali się reprezentanci ośrodków z Rokocina, Szpegawska, Damaszk, Rudna, Strzebielinka i Ryje- wa. Dom Pomocy Społecznej Słoneczne Wzgórze w Ryjewie był w tym roku organizatorem turnieju, a jego reprezentacja debiutowała w lidze tenisa stołowego DPS-ów.

- Głównym celem otwarcia ligi było umożliwienie naszym podopiecznym rozwijania umiejętności ruchowych, utrzymywania kondycji i zaznania emocji sportowych - mówi Wojciech Rogaczewski, wychowawca w Domu Pomocy Społecznej w Rudnie i inicjator ligi tenisa stołowego.

W organizacji i przebiegu imprezy znaczny udział mieli współorganizatorzy: sztumskie Medyczne Studium Zawodowe oraz Klub Aktywności Ruchowej Marzenie Mariana Pudełki. Dyrektor ryjewskiego DPS, Bogusław Warczak podziękował im gorąco za gościnność i życzliwą współpracę.

W turnieju walczyli zarówno pensjonariusze, jak i wychowawcy. Każda dru-

żyna rozgrywała cztery mecze indywidualne oraz jeden deblowy; parę stanowili pensjonariusz i wychowawca z tego samego domu.

Pozycję lidera podzieliły między siebie reprezentacje ośrodków z Damaszk i Szpegawska. Ryjewo - debiutant w tenisowej lidze - pokonało Damaszk w bezpośrednich spotkaniach.

Gościnnie, poza konkursem, wystąpiła w czwartkowym turnieju drużyna Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego z Uśnic pod opieką Iwony Niepli.

Nad sprawnym przebiegiem i organizacją turnieju czuwały słuchaczki Medycznego Studium Zawodowego w Sztumie, specjalizujące się w terapii zajęciowej. - Był to dla nich sprawdzian z przedmiotu: pracownia turystyki i rekreacji - wyjaśnił Marian Pudełko.

- Jesteśmy bardzo zadowoleni zarówno z poziomu organizacyjnego imprezy, jak i ze sprawności i woli walki naszych podopiecznych - cieszył się dyrektor Słonecznego Wzgórza, Bogusław Warczak.

Po skończonych rozgrywkach wszyscy uczestnicy turnieju pojechali do Ryje- wa, gdzie zostali podjęci przez gospodarzy smacznym obiadem.

(MP)

Władze miasta Kwidzyna zorganizowały towarzyski turniej koszykówki z udziałem najlepszych drużyn okolic Kwidzyna i drużyny z niemieckiego Celle. W imprezie tej nie mogło również zabraknąć sztumskiego zespołu Foto Byki Mono, kilkakrotnie triumfującego w zawodach rozgrywanych na Dolnym Powiślu.

Poza sztumianami, do uczestnictwa w tym turnieju zgłosiły się drużyny: Elba Kwidzyn Ligowcy także z Kwidzyna uprawiający wyczynowo tę dyscyplinę sportu oraz koszykarze z niemieckiego miasta Celle, przebywający w Kwidzynie. Mecze rozgrywane były systemem każdy z każdym. W pierwszym spotkaniu drużyna Foto Byki Mono pokonała bez większych przeszkód gości z niemieckiego Celle 41:24. W drugim meczu rozgrywanym przez sztumian do- szło do konfrontacji zespo- łów, nie tak dawno rywali- zujących w kwidzyńskim zimowym turnieju koszy- kówki. Wówczas lepsi oka- zali się koszykarze ze Sztu- mu. Tego dnia spotkanie pomiędzy tymi zespołami było bardzo zacięte. Końco- wy wynik był jednak po raz kolejny korzystny dla By- ków 41:39.

W ostatniej konfrontacji doszło do spotkania drużyn Foto Byki Mono z Ligowca- mi z Kwidzyna. W meczu tym zdecydowanie lepsi okazali się gospodarze tego turnieju, uprawiający na co dzień wyczynowo koszy- kówkę, wygrywając pewnie całą imprezę.

Sztumska drużyna ko- szykówki Foto Byki Mono w kwidzyńskim turnieju wystąpiła w następującym składzie: Tomasz Kocpyński, Jarosław Zabojszcz, Wojciech Monkielewicz, Piotr Belz, Marek Szczerkowski, Krzysztof Zabojszcz, Marcin Hańko.

Najsukcesowniejzymi za- wodnikami sztumskiego zespołu podczas tych zawo- dów byli: Jarosław Zabojszcz, Tomasz Kocpyński oraz Piotr Belz.

(PaJa)

Końcowa klasyfikacja towarzyskiego turnieju w Kwidzynie:

1. Ligowcy - Kwidzyn
2. Foto Byki Mono - Sztum
3. Elba - Kwidzyn
4. Celle - Niemcy

Renesans juniorów

Juniorzy starsi Olimpii podczas meczu z Powiślem Stary Targ.

Fot. Jarosław Pacanek

Juniorzy starsi Olimpii Sztum, prowadzeni od nowego sezonu wiosennego 2000 przez nowego szkole- niowca, Tadeusza Łoziń- skiego z Kwidzyna, nie przegrali dotychczas żadne- go spośród sześciu rozgry- wanych spotkań tej rundy.

Przypomnijmy, iż w run- dzie jesiennej drużyna ta zajmowała po ostatniej ko- lejce spotkań ostatnią pozy- cję w tabeli z dorobkiem za- ledwie 4 pkt. W tym sezonie rozgrywek o mistrzostwo li- gi okręgu elbląskiego w ro- zegраниch dotychczas sze- ściu meczach juniorzy starsi Olimpii

pięciokrotnie wygrywali

tylko raz remisując. Wy- niki spotkań rundy wiosen- nej:

Stary Targ- Olimpia Sztum	1:2
Olimpia Sztum- Polonia Pasłęk	0:0
Pogoń Prabuty- Olimpia Sztum	1:3
Olimpia Sztum- Błękitni Orneta	4:3
Powisłe Dzierzgoń- Olimpia Sztum	0:1
Olimpia Sztum- Błękitni Stare Pole	1:0

Po pięciu rozegranych wiosną meczach zespół ju- niorów starsi Olimpii Sztum z ostatniej pozycji w tabeli awansował na ósme miejsce w klasyfikacji

okręgu elbląskiego, mając na swoim koncie 20 pkt.

Juniorzy starsi Olimpii pod wodzą Tadeusza Łoziń- skiego występują w skła- dzie: Marcin Frąckowiak, Przemysław Antoniak, Piotr Strycharz, Rafał Zdanie- wicz, Cezary Kacprowicz, Rafał Dłużewski, Jacek Cel- mer, Daniel Podbereźny, Arkadiusz Kaczkowski, Marcin Matyszcak, Grze- gorz Ulkowski.

- Koncepcja gry zespołu juniorów starszych - mówi Marcin Nabojczyk, trener młodszej drużyny juniorów Olimpii Sztum-

różni się znacznie

od naszych koncepcji. Choć jest to praktycznie ten sam zespół, widać, iż Tade- usz wniósł do tej drużyny wiele ożywienia.

- Cieszymy się z postawy naszych piłkarzy - dodaje kierownik klubu Olimpii, Zygmunt Kocpyński. - W poprzedniej rundzie nie szczęściło nam się zbyt- nio. Baliśmy się, że straty do ko- lejnych drużyn w tabeli są nie do odrobienia. Jednak praca trenera z zawodnika- mi i jego doświadczenie przynoszą pożądane efekty.

Nieco gorzej

wiedzie się drużynie ju- niorów młodszych Olimpii, od tego sezonu prowadzo- nej przez Marcina Naboj- czyka. W pięciu dotychczas rozegranych spotkaniach zespół ten doznał dwóch porażek. Jesienią, po ostat- niej kolejce spotkań, druży- na ta zajmowała pierwszą pozycję w tabeli. Aktualnie podopieczni Marcina Na- bojczyka zajmują 6 miejsce w klasyfikacji okręgu elblą- skiego, tracąc do prowadzą- cej drużyny Powiśla Dzierz- goń 8 pkt. W minionym ko- lejce spotkań juniorzy młodszy zwyciężyli na wła- snym boisku Błękitnych Stare Pole 2:0, przybliżając się tym samym do czołówki tabeli.

Olimpia JM: Przemysław Berg, Damian Dunajski, Marcin Kulas, Tomasz Gieźda, Łukasz Berg, Piotr Wasilewski, Adam Grzelak, Łukasz Szczepański, Jacek Roszkowski, Łukasz Za- charski, Przemysław Kę- ski, Daniel Ziętek, Tomasz Bieniek, Rafał Kwiatkowski, Rafał Jedamski.

Jarosław Pacanek

REKLAMA

Producent

Blachodachówki

Blachy trapezowe

Profile zamknięte

Płyty warstwowe

BALEX METAL

Balex Metal spółka z o.o. Bolszewo, ul. Wejherowska 12 C

tel. /0 58/ 677 14 16, 672 24 16, 672 81 79, 672 74 74

fax /0 58/ 672 66 69, e-mail: balex@balex.com.pl

Filia Gdańsk ul. Grunwaldzka 244, tel./fax /0 58/ 344 74 90

Filia Słupsk ul. Dwernickiego 21, tel./fax /0 59/ 842 81 31

Mocna blacha!

S-5656/C/949